Leto V., štev. 81 | Ljubljana, četrtek, 3. aprila 1924 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 4.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 2. aprila.

Volitve so na vidiku. Hoče jih vlada, ki čuti, da je dolžna izzvati odločitev naroda. Opozicija pa na največje začudenje javnosti naenkrat izjavlja, da ji volitve niso ljube in zahteva »delo».

V tem oziru treba vzeti v roke sporazum, ki so ga glede ustanovitve takozvanega opozicijskega bloka podpisali gg. Davidović, Korošec, Spaho s pristankom gosp. Radića. Ta sporazum je bil javnosti do poslednjih dni povsem neznan, ker so ga skrbno držali v tajnosti. Po tem sporazumu se stranke bloka «mogu primiti vlade samo, ako bi ta vlada dobila ovlaštenje da razpusti Narodnu skupštinu i provede slobodne izbore». V zvezi s tem je g. Radić odredil, da naj se odglasuje samo proračun, potem pa od njega podjarana vlada gre v volitve.

Iz tega in vzporednih izjav vseh opozicijskih vodij je razvidno, da je šlo separatistom le za volitve in za to, da ravno oni vodijo volitve. Kaj to pomeni v Bosni, Banovini, to je znano, pa tudi v Sloveniji in Vojvodini bi na državnem krmilu krepko podpirali teror od spodaj.

Že pri zadnjih volitvah so oboroženo Radićeve trume deloma na konjih od vasi do vasi širile teror. Kdor je bil na sumu, da bi volil proti HRSS, je bil v nevarnosti, da mu zažgo hišo. Na dan volitve ni bilo varno iti iz hiše, če nisi bil pristaš HRSS. Tudi v komisije so prihajali ljudje, ki so enostavno dopuščali samo Radićevo škrijalico.

Tega terorja mora biti konec. Pri nas v Sloveniji si je SLS predstavljala, da bo v strahu držala javne nameščence, preteč jim, da jih v slučaju avtonomije ne prevzame, upala je, da bo osvojivši «Kmetijsko družbo» vplivala na kmeta in da bo stavila napredniake med dva valarja, t. j. med farovž in okrajno glavarstvo. Orožnike so pretili imenjati, poštarje preganjati, učiteljem pa bi kazali Damoklejev meč upokojitve in premeščanja po starih lepih kranjskih vzorih. Zares lep položaj, da bi bilo nad narodno zavednimi ljudmi proglašeno obsedno stanje.

Vse to se je zapre čilo z ustanovitvijo «Samostalnega demokratskega kluba». Klerikalci v strahu, da jim od 21 tigrov ostane dobra polovica mrtvih za bojišču, so upali na pomoč od zgoraj, da jih zavarujejo. Sedaj besnijo in so kakor brez uma.

Komuniké JDS, ki ga danes priobčujemo, pravilno opozarja, da se je prej dogovalo, da je federalistični del bloka imel ž njim le en in to grdo sebičen namen: dobiti v roko volilni aparat in vladni pritisk na nacijonalne elemente. Klerikalci so torej predno-stavljali, da bo JDS pomagala voditi svoje lastne ljudi in nacijonalne može sploh — na morišče!

Da je šlo federalistom le za volitve pod njihovim vodstvom, se vidi tudi iz odpora, ki ga naenkrat kaže opozicija proti volitvam. Dasi so demokrati, vodeč volitve, v prečanskih krajih in po vsej državi v praksi pokazali, da jim je vsaka nezakonitost tuja, opozicija vpije, da ne mara volitev. To pa le zato, ker bi jih bila rada vršila z vladno pomočjo.

Te dni bo padla načelna odločitev, kdaj bomo imeli volitve v oblasti in v Narodno skupščino. Napredni Slovenci, če odbijemo male drobce, ki vidijo povsodi samo svoje osebice, imajo samo en interes: mesto državnopravnih fantastov (recte klerikalcev, ki svoje konjsko kopito skrivajo v avtonomistično obuvalo!) poslati v skupščino nacijonalne može s programom pozitivnega gospodarskega in kulturnega dela za Slovenijo.

Redno delo parlamenta nemogoče

RAZMERJE MED VLADO IN OPOZICIJO. — SITUACIJA DOPUŠČA LE ENDEN IZHOD: RAZPUST.

Beograd, 2. aprila. p. Položaj je ostal danes nezpremenjen. Delo v verifikacijskem odboru napreduje ter je dosedaj verificiranih skupno že 61 radićevskih mandatov. Danes se je trdilo, da se Narodna skupščina sestane že v ponedeljek, da bi v plenumu potrdila verifikacijo, nakar bi mogli radićevci priseči. Ker pa za nadaljno skupščinsko delo ni pripravljenega nič materijala, se zdi sklicanje seje za pondeljek zaenkrat le malo verjetno, akoravno ni izključeno.

Čim bodo radićevski mandati verificirani, nastane v parlamentu sledeče razmerje: Vlada bo razpolagala s 131 poslanci, blok pa z 61 radićevci, 33 demokrati, 24 klerikalci ter 18 muslimani, kar da 136 glasov. K opoziciji je šteti še 11 zemljoradnikov, Nemce, džemijet, socialiste in nekaj »divjakov«. Del te opozicije je napram ani kakor drugi strani nevtralen, zemljoradniki so opozicijonalci za vsako ceno. Iz te razvrstitve je razvidna vsa težavnost parlamentarne situacije. Opozicijonalni blok se trudi na vse načine da bi pridobil Nemce in džemijet ter ojačal svo jo številčno premoč. Pričel je tudi akcijo na dvoru, da bi prepričal krono o potrebi, da se njemu izroči volilna vlada. Čuje se, da je danes dr. Korošec zaprosil za avdijenco in da klerikalci spravljajo tudi radićevce pred kralja, kar pa ti odločno odklanjajo.

Redno delo parlamenta vsekakor ni mogoče in gre le za vprašanje kedaj se bo skupščina razpustila. Opozicija je silno nervozna, ker vlada ne kaže nobenega vznemirjenja in opozicijski listi neprestano dokazujejo, da treba pustiti blok na krmilo. Vendar resni politični krogi smatrajo za izključeno, da bi Radić mogel dobiti upravo države v svoje roke.

Po seji verifikacijskega odbora so imeli šefi opozicije posvetovanje o nadaljni taktiki.

Za zvečer je bila sklenjena seja demokratskega kluba, ki pa je bila pod utisom simpatijskih izjav, ki prihajajo zlasti iz vseh prečanskih krajev za politiko Svetozarja Pribičevića, odpovedana. Na tej seji bi se imelo razpravljati o reorganizaciji stranke.

ZA POLITIKO SVETOZARJA PRIBIČEVIĆA.

Beograd, 2. aprila, p. Današnja «Riječ» objavlja novo vrsto brzojavnih izjav demokratske organizacije za politiko Svetozarja Pribičevića m. dr. iz Sušaka, z Reke, Slatine, Vrbasa, Subotice, Prijedora, Banjaluke, Gračanice, Kutine, Mitrovice, Gospića, Srbobrana, Varaždina, Nove Gradiške, Jasenovca, Senja, Mostara, Novega Vrbasa, Vukovara.

Split, 2. aprila, r. Sinoči se je vršila seja splitskega izvršilnega odbora DS., da razpravlja o orijentaciji povodom nove situacije. Odobren je bil korak samostojnih demokratov kot koristen in edini izhod iz situacije. Sklicali se bodo delegati iz vse oblasti.

OSTAVKA LJ. JOVANOVIĆA SE DEMANTIRA.

Beograd, 2. aprila. r. Na merodajnem mestu kategorično demantirajo vest o dozdevni ostavki skupščinskega predsednika g. Ljube Jovanoviča. Jovanovič je bil danes dopoldne sprejet v avdijenci pri kralju.

DRŽAVNI PRORAČUN ZA 1924.—25. SANKCIONIRAN.

Beograd, 2. aprila. p. Nocoj je bil na dvoru finančni minister Stojadinović, ki je predložil kralju v podpis državni proračun, ki bo najbrž že jutri objavljen v «Služb. Novinah».

27 novih Radićevih mandatov verificiranih

INTERVENCIJA SAMOSTOJNEGA DEMOKRATSKEGA KLUBA ZA POSPEŠITEV DELA. — SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA.

Beograd, 2. aprila, p. Delo verifikacijskega odbora se je danes pospešilo. Samostojni demokratski klub, ki vsled vstopa posl. Krizmana in Wilderja v vlado nima sedaj nobenega zastopnika v verifikacijskem odboru, je preko svojih članov v kabinetu poudaril svoje stališče, da se naj radićevski mandati čimpreje verificirajo. Minister Krizman je opozoril tudi na dejstvo, da je on svojo utemeljeno pritožbo proti volitvam v varaždinskem okrožju umaknil, ker smatra, da je treba vse storiti, da se radićevce pripelje k prisegi kralju in državi in v parlament. Vsled te intervencije SDkl. so radikali danes svojo taktiko spremenili. Oni podarjajo sicer svoje mišljenje, da treba glede spornih radićevskih mandatov odrediti preiskavo, vendar so se zadovoljili s kratkimi izjavami, tako da je verifikacija danes precej napredovala ter je bilo verificiranih 27 mandatov.

Verifikacijski odbor se je sestal ob 4. popoldne ter je najprej razpravljal o mandatih v požeški županiji. Nastas Petrović je predlagal, da se pritožbe zavrnejo, češ da nimajo nobenih dokazov. Večina je odobrila njegovo mišljenje, vsled česar so verificirani mandati Ilije Martinovića, Dragutina Kovačevića, Ivana Čavdarevića in dr. Hadžije. V mostarskem okrožju je bila vložena pritožba. Posl. Kosić je zahteval anketo, ki pa je bila odklonjena z 11 glasovi proti 10 glasovom. Verificirani so mandati Nikole Preka in doktor Smoljana. V okrožju Split-Dubrovnik-Kotor so bile vložene tri nove pritožbe, ki pa so bile zavrnjene v istem razmerju glasov. Verificirani so mandati Josipa Vandekarja, Josipa Kirića, Tome Vojnovića, dr. Stepana Buča in Rade Boškovića. Nato se je razpravljalo o mandatih v sremski županiji, kjer je bila vložena ena pritožba, ki je bila zavrnjena zopet z 11 glasovi proti 10 glasovom. Verificirana sta mandata Jakoba Sobloherja in inž. Avgusta Košutića. Mandati v belovarsko-križevski županiji so bili verificirani soglasno, in sicer mandati Franja Škrinjarja, Luke Medača, Martina Crnčića, Josipa Čizmekovića, Tome Jalžabetića in Mile Stuparića. V zagrebškem okrožju so bili tudi soglasno verificirani mandati Petra Rusana, dr. Ivana Pernića in Mate Jagetića. V modruško-reškem okrožju so bili soglasno verificirani mandati Vinka Lovrekovića, Rudolfa Hercega in doktor Stanka Šibenika, v šibeniškem okrožju pa soglasno mandati Mate Koreta. Jutri se vrši nadaljnja seja verifikacijskega odbora.

Poslovna seja ministrskega sveta

VAŽNI UKREPI VLADE. — PODALJŠANJE ROKA ZA PROVEDBO ŽELEZNIČARJEV. — ŠVICARSKO POSOJILO ZA ŽELEZNICE IN PRISTANIŠČA.

Beograd, 2. aprila. p. Nocoj je bila seja ministrskega sveta, katere se minister Pribičević, ki je že več dni bolan ni udeležil. Prometni minister dr. Popović je poročal o delu na progah in o pogajanjih glede prometne konvencije z Italijo. Razun tega je dr. Popović zahteval, da se rok za provedbo prometnih uradnikov podaljša, ker so bile pri prevajanju težkoče in zlasti v področju ljubljanske direkcije ni še ničesar ukrenjeno. Prevedba se mora dokončati najdalje do meseca maja. Minister za notranje posle in vojni minister sta poročala o kretanju odmetnikov in kačakov v južni Srbiji. Ugotovilo se je, da število kačakov pada vsak dan. Ob bolgarski meji vlada mir, kar je posledica demarše naše vlade v Sofiji.

Potem je finančni minister Stojadinović izvestil min. svet o posojilu drž. Hipotekarne banke v Švici v znesku 15 milijonov švic. frankov. Vlada je posojilo odobrila ter pooblastila ministra Stojadinovića in Krizmana, da v njenem imenu podpišeta garancije. Posojilo je sklenjeno po kurzu 89 s 7 odst. obrestmi, rok 12 let. Posojilo se bo porabilo po odredbah ministrskega sveta ter se je načelno sklenilo, da se večji del porabi za gradbo železnic in pristanišč v Dalmaciji. Na predlog dr. Krizmana je vlada sklenila, da državna hipotekarna banka otvori v Zagrebu podružnico. Koncem seje je minister za zunanje stvari dr. Ninčić razdelil radikalnim ministrom rede, katere so dobili od italijanske vlade povodom ugodne rešitve reškega vprašanja.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 2. aprila. p. Naši delegati za trg. pogajanja z Italijo so pod predsedstvom ministra dr. Krizmana imeli danes dopoldne in popoldne konference. Razpravljal in ugladil se je ves materijal, ki se tiče splošnega dela trgovinske pogodbe. Ker je italijanska delegacija že dobila potrebne nove instrukcije od svoje vlade, bo po vsej priliki plenum že ta teden mogel uspešno nadaljevati delo.

Beograd, 2. aprila. r. Na temelju konvencije o direktnih brzojavnih in telefonskih zvezah med našo kraljevino in Italijo, se je dne 1. t. m. vpostavila direktna brzojavna in telefonska zveza med Beogradom in Reko. Dne 10. aprila se bo vpostavila direktna zveza naše države z Benetkami, Trstom in Gorico.

Voditelji SKS in Radić

Pogajanja na Dunaju za skupni nastop?

Beograd, 2. aprila. r. Predsednik zemljoradniškega kluba g. Voja Lazić je izjavil vašemu dopisniku o odnošajih napram radićevcem, da bi se v agrarnih in socijalnih vprašanjih mogel doseči sporazum med zemljoradniki in radićevci, ali vprašanje je, kako bi se mogel najti tudi sporazum v državnopravnih vprašanjih. Po vsem tem izgleda, da so pogajanja med zemljoradniki in radićevci, ki so se pričela, ostala brezuspešna. K temu doznava Vaš dopisnik še to, da *so slovenski kmetijci poskušali na lastno pest se pogajati z Radićem* glede skupnega nastopa pri volitvah ter se je v to vrho mudil pri njem na Dunaju bivši poslanec Robnik (? Dobnik). Radić pa je pogajanje s SKS zaenkrat odklonil.

Rusko-rumunska pogajanja razbita

PRELOM RADI BESARABIJE. — OBE DELEGACIJI ZAPUSTITA ŠE DANES DUNAJ.

Dunaj, 2. aprila. s. Rusko-rumunska konferenca je bila danes končnoveljavno brez uspeha zaključena. Ruski zastopnik Krestinski je izjavil, da sovjetska Unija vztraja na izvedbi ljudskega glasovanja in da ne more priznati Besarabije kot trajno posest kraljevine Rumunije. Sklep moldavskega deželnega zbora, ki je izrekel priključitev Besarabije Rumunski, je izšel šele po nasilstvu nad prebivalstvom. Sovjetska Unija tega sklepa pod nobenimi pogoji ne more priznati. Vodja rumunske delegacije L. Rascanu je izjavil, da je vprašanje plebiscita v Besarabiji za rumunsko delegacijo nerazpravljivo. Krestinski je na to izjavil, da so nadaljna pogajanja brezpomembna. V ostalem se izjavlja, da je bil splošni ton ruske delegacije zelo agresiven in je ta med drugim celo trdila, da tudi Bukovina ni zasedena zakonito, ker so prebivalci Bukovine po večini Ukrajinci.

Praga, 2. aprila. h. Z Dunaja poročajo: Usoda rusko-rumunske konference je zapečatena. Konferenca se je danes, po svoji tretji seji brez rezultata razšla in zastopniki odpotujejo že jutri z Dunaja. Na današnji seji je predsednik Krestinski ugotovil, da pogajanja ne bodo imela uspeha. Debata je bila zaključena in seja prekinjena. S tem so končala rusko-rumunska pogajanja na Dunaju.

Poostritev konflikta z Nemčijo

NEMŠKA NOTA ODKLANJA ZAVEZNIŠKE PREDLOGE GLEDE VOJAŠKE KONTROLE. — PREDLOGI EKSPERTOV. — SESTANEK ZAVEZNIŠKIH PREMIJERJEV.

Pariz, 2. aprila. h. Nemška nota, ki je bila včeraj izročena v tajništvu poslaniške konference, je prišla šele danes v roke posameznih zavezniških vlad. V diplomatskih krogih je vzbudil zanimanje ton, ki dokazuje, da je listina izdelana zelo skrbno in vsebuje mnogo dialektičnih argumentov, da podpre svoje predloge. V francoskih kakor tudi v belgijskih krogih je napravila nota zelo neugoden utis, ker pravzaprav odklanja vse predloge zadnje note poslaniške konference. Domneva se, da bo vsled odklonitve zahtev poslaniške konference zadela vsebina tudi v Angliji na odpor. Glede vojaške kontrole predlaga Nemčija, da naj Zveza narodov ugotovi pred vsem natančen inventar oborožitvenega stanja v Nemčiji. Ta ugotovitev inventarja je vsled tega tembolj potrebna, ker so se nemški nacionalisti v zadnjem času zelo ojačili. Skoraj gotovo je, da se bo poslaniška konferenca ž v prihodnjem tednu bavila z nemško noto.

Pariz, 2. aprila. s. Oba odbora strokovnjakov sta imela danes plenarno sejo. Kakor javlja «Temps», bodo poročila teh odborov izročena v soboto. Istočasno bo informirano o vsebini poročil tudi časopisje. Poročilo Dawesovega odbora bo obsegalo sto strani, dočim je poročilo Mac Kennovega odbora za petino krajše. Kakor poročajo, je sklenjeno določiti Nemčiji moratorij na štiri leta. «Tempsov» dopisnik v Bruslju sporoča, da je takoj po izročitvi poročil odborov strokovnjakov računati na sestanek šefov zavezniških vlad.

NEUGODEN VTIS LUDENDORFFOVE OPROSTITVE.

Pariz, 2. aprila. j. Vest o razsodbi v Hitlerjevem procesu je prispela semkaj ravno v trenutku, ko je bila izročena nemška nota poslaniški konferenci o popolnoma okrevali, potoval šele pozneje za delegacijo, ko bodo pogajanja že v teku. Kakor se govori, je angleški ministrski predsednik Macdonald, ki sicer ni ugovarjal sestavi ruske delegacije, dal privatno razumeti, da bi bilo zaradi razumevanja pri pogajanjih koristnejše, če se Rotstein ne udeleži londonskih razgovorov.

Moskva, 2. aprila. h. Centralni odbor komunistične stranke se je posvetoval na svoji plenarni seji dne 31. marca o navodilih za pogajanja v Londonu. Kakor se doznava, tozadevno poročilo Rakovskega ni bilo odobreno.

OBOROŽEVANJE RUSIJE.

Moskva, 2. aprila. h. V prihodnjih dneh se bo ustanovila v Moskvi družba dijakov in tehničnih krogov za kemično obrambo države. Naloga te družbe bo preštudirati tuje metode kemičnega vojskovanja in pripraviti lastne metode in sredstva na podlagi današnjih raziskovanj na polju plinove tehnike.

GRŠKA KRALJEVA DVOJICA NE SME V FRANCIJO.

Pariz, 2. aprila. e. Po informacijah, ki jih je dobila «Chicago Tribune» iz Bukarešte, je francoska vlada odrekla bivši grški kraljici Zofiji vizum za potovanje v Pariz in ravno tako tudi kralju Juriju in kraljici Elizabeti, ki sta nameravala poletje preživeti na francoski rivijeri.

NOVI AMERIŠKI GENERALNI DRŽAVNI PRAVDNIK.

Washington, 2. aprila. j. Ameriški predsednik Coolidge je imenoval danes dekana juridične fakultete Columbia-univerze Harlanzonea za generalnega državnega pravdnika namesto pred nekaj dnevi vsled znane petrolejske afere odstopivšega Daughbertyja.

STRAHOVITA NESREČA V MEHIKANSKEM KINU.

Pariz, 2. aprila. j. Iz Mehike poročajo o strašni katastrofi, ki se je dogodila v mestnem kinu v Tucapayu. Med predstavo je vsled kratkega stika nastal požar, vsled česar je med posetniki nastala strašna panika. V tej gneči je bilo 26 oseb usmrčenih in 56 težko ranjenih. Del usmrčenih je ubila potrgana žica z visoko napetostjo.

Rusko-angleška pogajanja

Moskva, 2. aprila. h. Po sedanjih dispozicijah odpotuje sovjetska delegacija koncem tega meseca v London. Zelo verjetno je, da bo Litvinov, ki še ni popolnoma okreval, potoval šele pozneje za delegacijo, ko bodo pogajanja že v teku. Kakor se govori, je angleški ministrski predsednik Macdonald, ki sicer ni ugovarjal sestavi ruske delegacije, dal privatno razumeti, da bi bilo zaradi razumevanja pri pogajanjih koristnejše, če se Rotstein ne udeleži londonskih razgovorov.

Moskva, 2. aprila. h. Centralni odbor komunistične stranke se je posvetoval na svoji plenarni seji dne 31. marca o navodilih za pogajanja v Londonu. Kakor se doznava, tozadevno poročilo Rakovskega ni bilo odobreno.

OBOROŽEVANJE RUSIJE.

Moskva, 2. aprila. h. V prihodnjih dneh se bo ustanovila v Moskvi družba dijakov in tehničnih krogov za kemično obrambo države. Naloga te družbe bo preštudirati tuje metode kemičnega vojskovanja in pripraviti lastne metode in sredstva na podlagi današnjih raziskovanj na polju plinove tehnike.

GRŠKA KRALJEVA DVOJICA NE SME V FRANCIJO.

Pariz, 2. aprila. e. Po informacijah, ki jih je dobila «Chicago Tribune» iz Bukarešte, je francoska vlada odrekla bivši grški kraljici Zofiji vizum za potovanje v Pariz in ravno tako tudi kralju Juriju in kraljici Elizabeti, ki sta nameravala poletje preživeti na francoski rivijeri.

NOVI AMERIŠKI GENERALNI DRŽAVNI PRAVDNIK.

Washington, 2. aprila. j. Ameriški predsednik Coolidge je imenoval danes dekana juridične fakultete Columbia-univerze Harlanzonea za generalnega državnega pravdnika namesto pred nekaj dnevi vsled znane petrolejske afere odstopivšega Daughbertyja.

STRAHOVITA NESREČA V MEHIKANSKEM KINU.

Pariz, 2. aprila. j. Iz Mehike poročajo o strašni katastrofi, ki se je dogodila v mestnem kinu v Tucapayu. Med predstavo je vsled kratkega stika nastal požar, vsled česar je med posetniki nastala strašna panika. V tej gneči je bilo 26 oseb usmrčenih in 56 težko ranjenih. Del usmrčenih je ubila potrgana žica z visoko napetostjo.

Po monakovskem procesu

München, 2. aprila. j. Včeraj popoldne so odpeljali Hitlerja, Webra in Friebla v avtombilu v Landsberg am Leth, da odsedijo kazen.

Berlin, 2. aprila. s. Razglasitev sodbe v Hitlerjevem procesu ni povzročila tukaj nikakega razburjenja. Bakljada, ki je bila prirejena sinoči na čast Ludendorfu je potekla brez incidenta. Kahr in Seisser se ne bosta več vrnila na svoja mesta, ker bodo zasedena z drugimi osebnostmi.

Pariz, 2. aprila. s. O razsodbi v Hitlerjevem procesu se v francoskem časopisju razpravlja zelo obširno. Mnogo listov dela nemško vlado predvsem odgovorno za tako sodbo. «Libre parole» piše, da ima razsodba samo to dobro stran, da je ojačila razdor med katoliško Bavarsko in protestantovsko Prusijo in tako še bolj odtujila oba elementa. «L' Ouevre» naglaša, da je bila oprostitev Ludendorffa pripravljena od državne vlade, ki stremi za vzpostavitvijo monarhije. «Matin» povdarja dalekosežni pomen razsodbe ter pravi, da vsebuje monakovski izrek mentaliteto, ki sili Francijo k novim žrtvam, katere bi rada opustila.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA V NEMČIJI.

Berlin, 2. aprila. j. Med železničarji je opažati grozeče stavkovno gibanje, ker zahtevajo železničarji isto povišanje plač, kakor so ga bili deležni drugi državni uradniki od 1. aprila dalje. V Berlinu se je posrečilo delavce zadržati od stavke z nekaj koncesijami, dočim so železničarji v Hamburgu po osemurnem delavnem času ustaviti službo, čeprav je predviden daljši službeni čas.

POLITIČNE BORBE V TURČIJI.

Carigrad, 2. aprila. s. Ministrski predsednik general Ismet-paša je sklical plenarno zborovanje svoje stranke, ker je strankin odbor sklenil, da sedanje vlade večina članov ne podpira. Na generalnem zborovanju bo stavljeno tudi vprašanje zaupnice. Če bo opozicija dobila večino, bo vlada prisiljena demisijonirati.

NAPAD NA FAŠISTE V NICI.

Nica, 2. aprila. e. Včeraj popoldne sta dva italijanska komunista vstopila v neki bar, kjer sta sedela za mizo dva italijanska fašista. Komunista sta se vrgla na fašista in ju smrtno nevarno ranila z bodali. Napadalca sta bila aretirana.

Organizacijam JDS v Sloveniji!

Vsem demokratskim somišljenikom!

Načelstvi JDS za mariborsko in ljubljansko oblast sta se zbrali 31. marca 1924 v Ljubljani na skupno plenarno posvetovanje, kjer je prišlo po izčrpnem poročilu in debati do enodušnih sklepov, o kojih je izdan sledeči

KOMUNIKE,

ki se priobči vsem organizacijam JDS v Sloveniji:

Volitve 18. marca 1928, ki so se vodile

v znamenju koncentrične borbe proti demokratom,

so prinesle separatistom znaten uspeh. Kot naravno posledico tega dejstva je bilo pričakovati, da pride do koalicije onih strank, ki so prinesle ustavo. Proti separatističnemu navalu je bilo treba združiti vse sile, da se provede ustava, da se uredi državna administracija, organizirajo samouprave in da se izenači zakonodavstvo ter bremena in dolžnosti v državi. V pozitivnem skupnem delu za konsolidacijo razmer v državi je bila najučinkovitejša garancija proti razdiralnim namenom ojačanih separatistov.

Tako formacijo pa je preprečila akcija separatističnih strank, kojih celi koncept obstoji v tem,

da se čim bolj razdvoje ustavoverne stranke.

Zato je federalistični blok izsilil lani homogeni radikalski režim, da zaplete demokrate v neizprosen boj. Ko se mu je to posrečilo in je medsebojno sovraštvo državotvornih strank se zdelo dovolj razpaljeno, je blok se približal demokratom, da jih kompromitira in si ž njihovo pomočjo ustvari svobodo nadaljne akcije.

Naravno je, da smo vsi demokrati, videč da homogeni režim ne more zadovoljujoče zagotoviti provedbo ustave in drugih za gospodarsko konsolidacijo potrebnih ukrepov, podpirali vsak korak, ki je vodil k prememb. Vrhu tega smo odobravali vsak trud, da se dovede doslej odsotne poslance iz Hrvatske v Narodno skupščino. Vneti za provedbo najširših samouprav in za popolno dekoncentracijo državne uprave smo se energično udeleževali borbe proti režimu. Niti za hip pa se nismo pri tem izneverili osnovni ideji našega programa, ki

v integralnem ujedinjenju našega naroda

vidi edino rešitev našega življenjskega problema. **S to idejo stoji in pada demokratska stranka.** Vsak kompromis na njen račun je udarec proti ekstenčni pravici DS. Zato sta strankin kongres l. 1921. in Glavni odbor leta 1922. **zabranila sodelovanje, odnosno koalicije s strankami, ki ne priznavajo državnega in narodnega edinstva.** Ta merodajna sklepa vrhovnih strankinih instanc sta ostala neprekinjena in tudi nista mogla biti preklicana.

Ko je z odstopom homogene radikalske vlade nastala

nova politična situacija,

so se gg. Davidović in njegovi ožji tovariši odločili za koalicijo s federalisti, so pristali na to, da prevzamejo vlado, ki bi bila odvisna od milosti emigranta Stjepana Radića, ki je v istem trenutku na Dunaju izjavljal, da od svojega separatističnega, republikanskega programa ne popusti niti za las, ki je poudarjal, da je prisega zvestobe kralju, narodu in državi, položena od njegovih pristašev v narodni skupščini le taktična poteza in ki vsemu svetu naznanja, da ne odneha, dokler ne zruši naše Jugoslavije. Ali naj jugoslovenski demokrati pomagajo izročiti temu in takemu Radiću državno moč, da bo v bodoče še svobodnejše mogel razviti svoje razdiralno delo? Ali smejo jugoslovenski demokrati pripeljati na državno krmilo **klerikalce**, ki so ostali nepomirljivi nasprotniki nacionalne in naprednc misli in ki so službeno napovedovali, da pomenja vlada opozicijskega bloka federalistično revizijo ustave?

Poskušali smo dobiti od vodstva demokratskega kluba **jasne** informacije. To nam ni uspelo. Doseči tudi bismo mogli razčiščenje pred edino kompetentnim forumom, glavnim odborom stranke. Predsedništvo stranke ni sklicalo glavnega odbora že od oktobra 1922. in tudi tokrat je naša pismena zahteva ostala neizpolnjena. Medtem ko so ostale stranke opozicijskega bloka prepustile končne odločitve svojim vrhovnim izvrševalnim organom, je predsedništvo dem. kluba postopalo po lastnem preudarku in o najvažnejših vprašanjih tičočih se celokupne stranke je odločal neki «ožji odbor», ki po statutu stranke v to sploh ni upravičen. Vse te okolnosti so atmosfero nepoverenja le še poslabšale.

Šele sedaj smo izvedeli, da glavni namen bloka in glavni pogoj sporazuma tega bloka ni pozitivno delo na podlagi ustave, ampak le

da dobi v roke vodstvo volitev.

V vladi bloka bi ne odločevale demokratske ideje, ona bi bila povsem odvisna od federalistov. Narod, zlasti v krajih, kjer se neposredno bije boj s separatizmom, je že v resnih dvomih nad federalističnimi gesli. Ako pa bi videl

državno moč v rokah federalistov,

bi prišli državnemu edinstvu verni elementi v obupen položaj, da so za to svojo vernost izpostavljeni teroriju in persekucijam. Široke mase bi tega stanja ne mogle razumeti drugače, nego da je edinstvena država že obupala sama nad seboj. Ugled njene moči bi iznova padel. Volitve pod režimom, odvisnim od Radićeve milosti in od podpore klerikalcev, bi pomenile poslabšano stanje iz leta 1923., bile bi le etapa v federalizem, ki po našem prepričanju pomeni **razpad** Jugoslavije sploh in politično ter **gospodarsko smrt Slovenije** posebej.

Za nas je v tem hipu bilo stavljeno vprašanje, ali hočemo biti pomočniki za režim, ki ex offo ščiti in forsira separatistični nastop v volitve. Ali hočemo prevzeti historično odgovornost, da smo sodelovali pri potu po strmini navzdol, o koji znamo, kje začenja, a ne znamo, je li ne završi na ruševinah naše mlade svobode? Naš demokratski program nas gotovo ne veže na vsako točko današnje ustave, ki je delo kompromisa, toda on nam absolutno brani, da se spuščamo v poskuse, katerih končni, povrh še odkrito priznani cilj je revizija **državnega in narodnega edinstva!** In akoravno nam je z ozirom na strankino disciplino težko, vendar nam gre zvestoba do strankinega programa, v katerem vidimo utelešen interes naroda in države, nad vse; zavedajoč se trdne opore v zgoraj omenjenih sklepih najvišjih instanc DS smatramo da ravnamo prav, ako

nočemo biti priprega za separatistični triumf.

Zato odobravamo odločitev g. Svetozara Pribičevića, in njegovih tovarišev, ki so ostali zvesti programu stranke ter ustanovili Samostojni demokratski klub.

Za nas kot tradicionalne branitelje naprednc misli in jugoslovenskega nacionalizma na zapadni granici države je vrhutega bilo velike važnosti, da bi vlada opozicijskega bloka

dovedla na krmilo klerikalni režim v Sloveniji.

Glasilo SLS nam je to čisto službeno in brez ovinkov povedalo s pretnjo, da je sedaj prišel

moment za uničenje naprednjakov v Sloveniji.

To bi bilo tudi za krepko se razvijajočo državno in nacionalno idejo v naših krajih **poraz**, ki bi jo vrgel nazaj za mnoga leta. Garancij, da se to prepreči, nam nihče ni nudil in dasi se nam je poprej obetalo, da se nas pozove in čuje, smo stali pred usodno odločitvijo, ne da bi se nas bilo zaslišalo. Razna dejstva so nas utrdila v prepričanju, da je sporazum s klerikalci napravljen po velikem delu tudi na račun bitnih nacionalnih in naprednih interesov v Sloveniji. Mi in naši zvesti sobojevniki onkraj Sotle bi bili brez dvoma izročeni na milost in nemilost separatistom!

Naša odločitev je olajšana z radostnim zadoščenjem, da je

zlomljeno nemško izsiljevanje,

ki je že pretilo, da razvname opasen boj zlasti v severni Sloveniji.

Vemo, da naše glavno delo prične šele po novi volilni odločitvi, a zaupanje imamo, da bo že na podlagi obstoječih zakonov mogoče vsaj nekaj pomagati državnemu namečenstvu, invalidom, železničarjem ter olajšati gospodarske težave kmeta, obrtnika in delavca. Zagotovljena je krepka kontrola, ki more marsikatero škodo preprečiti.

Mi s tem pred vsem narodom pribijamo **usodne pogreške**, ki jih je zakrivila večina parlamentarne delegacije Slovenije, sestoječa iz 21 klerikalcev, dveh radićevcev in 1 Nemca: Mesto za kruh in red, se je borila

za meglene državnopravne fantazije

in s tem pomagala ubiti prvo po ustavi izvoljeno jugoslovensko zastopstvo.

Vprašati hočemo narod ob novi volilni odločitvi, ali želi še naprej

bratomorno drža-nopravno gonjo,

ali pa morda ne uvideva, da nam treba predvsem **pozitivnega gospodarskega dela, na podlagi jugoslovenske ideje v teoriji in praksi, zlasti pa v Sloveniji,** kjer potrebujemo mesto plemenskega hujskanja mnogo dela in pomoči, da naša ožja domovina do skrajnosti razvije svoje gospodarske sile, kar bo v korist celokupnosti.

Zvesti smo in ostanemo svojim demokratskim načelom, zlasti tudi našim pogledom na gospodarska in socijalna vprašanja, našim nazorom glede potrebe široke samouprave in dekoncentracije državne uprave.

Verni smo in ostanemo svoji jugoslovenski ideologiji.

Ker pa nočemo, da bi historična in morda za desetletja usodna odločitev na bližnji volitvi po naši soodgovornosti stala pod utisom, da celo iz vrhovne državne uprave oficijelno veje separatistični, federalistični duh in teror, zato smo se odločili izreči s tem **popolno zaupanje gospodu Svetozarju Pribičeviću in ostalim njegovim tovarišem v Samostojnem Demokratskem Klubu, zlasti našemu tovarišu g. Josipu Reisnerju ter še posebno poudarjamo svoje prepričanje, da le tem potom moremo pripomoči do zmage idejam naše Demokratske stranke.**

Ali ste že poslali naročnino za „Jutro“

Odmevi obsodbe sodraškega Lovrenčiča

Svoječasno smo poročali o obsodbi znanega sodraškega župana Lovrenčiča v Kočevju. Radi našega poročila nas je mož ovadil državnemu pravdništvu, češ, da smo o obsodbi pisali tako, da bi naša pisava bila mogla uplivati na javno mnenje pred rešitvijo njegove pritožbe na vsklicno sodišče. Rekli smo zlasti v svojem poročilu, da naj izpade njegova pritožba kakorkoli, «akti o tem možu so že zaključeni». To je pomenilo toliko, kakor da je itak vsejedno, kakšen bo nadaljni potek ene pravde, ker so akti o tem možu že sicer zaključeni in sodba o njem pred javnostjo že dovolj oblikovana. Dasiravno je imelo poročilo le ta pomen, je ljubljansko deželno sodišče našega odgovornega urednika takrat obsodilo. Stol sedmorice v Zagrebu kot kasacijsko sodišče je pa to razsodbo neutemeljeno radi ničnosti razveljavilo odredilo ponovno razpravo, ki se je vršila včeraj pred ljubljanskim deželnim sodiščem. To pot je bil naš odgovorni urednik oproščen. Sodišče je izreklo, da s stavkom «akti o tem možu so že zaključeni», ni bil storjen nikakšen pregrešek. Sodraški Lovrenčič je tako prišel ob nameravano maščevanje nad nami. Kakor znano je med tem pogorel v glavni stvari tudi pred vsklicnim sodiščem, ki je le deloma omejilo prvo sodbo in jo v važnih delih potrdilo. Mož bo moral že gledati, da si najde drugačnega zadoščenja. S svojo ovadbo proti nam ni imel sreče.

Francija in besarabsko vprašanje

Znano je, da je še nedavno tega, kar je francoska zbornica ratificirala pogodbo, s katero se Besarabija prepušča Rumuniji. Sovjetski komisar za vnanje zadeve Čičerin je nato poslal francoskemu ministrskemu predsedniku Poincareju zelo oster telegram, v katerem očita Franciji, da je pritrdila oropanju sovjetske države, da je pritrdila nasilju nad pravicami besarabskega prebivalstva in izjavlja, da smatra ta akt ratifikacije kot vmešavanje tretje sile v spor, ki se tiče le Rumunije ter Rusije, vmešavanje, ki mora ogrožati mir in ustvariti napeto razmerje v tem delu Evrope. Hkrati proglaša Francijo kot soodgovorno za škodo, ki bi nastala za sovjetsko vlado in izjavlja, da bo sovjetska vlada iz tega izvajala vse konsekvence.

Poincare je Čičerinu odgovoril, da je francoska poslanska zbornica samo ratificirala pogodbo, ki so jo podpisale ne le Francija, marveč tudi Italija, Velika Britanija in Japonska z Rumunijo, priznavajoč tej suverenost nad Besarabijo. Poincare posebno naglaša, da francoski parlament ni storil nič drugega kakor isto, kar je napravil angleški parlament, ki je ratificiral imenovano pogodbo dne 14. aprila 1922. prav posebno pa opozarja na to, da tega koraka angleške države sovjetska vlada ni smatrala kot oviro obnovi dobrih odnošajev med Veliko Britanijo in Rusijo.

Nato se Poincare obrača zoper očitek, da pomeni ta pogodba nasilje nad Besarabijo, navajajoč iste argumente, ki se uporabljajo z uradne rumunske strani, zlasti pa odločilno glasovanje besarabske skupščine in da pomeni priznanje tega sklepa samo priznanje načela popolne narodne samoodločbe, ki ga je kot prva postavila baš Rusija.

Filozofska kritika fašizma

Ni še poteklo pol leta, odkar je znani italijanski socijolog in zgodovinar Guglielmo Ferrero ostro obsodil fašistovsko ideologijo in fašistovske pokrete v praksi. O dotični njegovi knjigi («Od Reke do Rima») je poročalo tudi «Jutro». Sedaj se oglaša o istem predmetu še en mož, ki uživa nesporno reputacijo v evropskih znanstvenih krogih: filozof, profesor Benedetto Croce.

Croce ni opredelil svojega mišljenja o fašizmu v posebni knjigi, temveč je pojasnil svoje stališče uredniku lista «Corriere italiano», kateremu je dovolil tozadeven razgovor. Izjavil je:

«Fašizem ne more stvoriti novega političnega sistema, in sicer zato ne, ker ni bistveno nič novega. Začel je s protizakonitostmi, preko katerih se vrača v popolnoma legalno stanje.

Smatram za dobro delo vse, kar je fašizem storil za domovino. Priznavam tudi, da je fašizem podvrgel Italijo, ki se nekako prepozaja, toda obenem sem prepričan, da se bo nadaljevalo to okrevanje zelo počasi in da je Italija pri vsem tem izpostavljena novim opasnostim.

Politična ideologija fašizma je zelo relativnega pomena. Z ozirom na njo sem skeptik. Pisalo se je sicer o filozofiji, ki se baje nahaja v fašizmu, toda jaz tega, o čemur se je toliko razpravljalo, ne vidim in ne najdem nikjer . . .»

Croce je zaključil svojo sodbo z opazko, da je fašizem delo mladih ljudi, ki so Italijo prikovali na bolniško posteljo s svojimi protizakonitimi dejanji. Sedaj bi jo hoteli ozdraveti, toda tega ne morejo storiti, ker se boje recidive. Fašistom se godi kakor tistemu, ki se je najprej otroval, potem pa spoznal svojo napako, radi katere bi sedaj hotel izločiti svoj organizem. Blanca vsega fašistovskega gibanja je samo ena: oslabljenje Italije, ki že dolgo ne pride k sebi.

Politične beležke

+ **«Izdajstvo» in kuluk.** «Slovenec» je resnično hud radi odprave kuluka in pravi: «Demokrati bi se radi lišpali s pavovim perjem, češ, kaj se dá z izdajstvom *doseči!*» Če že tako govori, bi bilo pravilno: *odpraviti*. Zakaj klerikalni kolovodje niso lani ob Markovem protokolu storili *nič manjšega izdajstva*, ko so sedli ob zeleni mizi na Radićeva kolena, podprli homogeni režim in omogočili kuluk. In vendar so se že takrat — po volitvah in po prvi invaziji radićevcev v Slovenijo — gledali kakor pes in mačka. Danes še huje, pa slovenskim narodnjakom ne pade v glavo, da bi klerikalcem očitali «izdajstvo», ker se ljubezniivo družijo z Radićem, ki jih žuli kakor žebelj v škornju. Sporazum med dvema nacijonalnima strankama je pa izdajstvo. Pa nič ne pomaga. Klerikalni kuluk je odpravljen, tozadevna določba je na zahtevo demokratov sprejeta v finansijski zakon in slovenski volilci porečejo: basta!

+ **Kaj pravi Radićev «Slobodni Dom»?** Svetozarja Pribičevića imenuje za «hrvatskega krvnika». Stjepan Radić namreč priobčuje poseben članek, v katerem navaja reminiscenco, da se je po zatrdilu srbskega republikanca dr. Stefanovića pred 5 leti Pribičević izjavil: «Dajte mi svobodne roke na Hrvatskem vsaj 4 leta in videli boste, da se bo izbrisalo nele radićevstvo, temveč tudi hrvatstvo, ki ga nikoli ni bilo!» O tej reminiscenci, ki je ne more nihče kontrolirati, pravi Radić, da je razmišljal cčlo lansko leto ter tudi v Londonu in na Dunaju; kar ga pa očividno ni oviralo, da je še pred mesecem izrekel — Pribičeviću simpatijo in «Obzor» radi majhne pripombe k temu izključil iz — hrvatskega naroda... Zdaj naravno Radić divja proti Pribičeviću in ga zmerja za Kaina in Tiszinega služabnika. Tu smo končno mi na točki, ki jo bo treba temeljito razsvetliti: ker že Radić uvažuje reminiscince, mu bo treba obnoviti spomine, kako se je kot potepuški študent ob počitnicah redil pri starših svojega kolegijalnega sošolca Pribičevića in ga neprestano gmotno izrabljal. Komaj par let nato se je v javnem življenju ločila njuna pot, kar je zbog Radićeve natore in Pribičevićevega čvrstega značaja moralo nujno slediti. In tisti Radić, ki je v hrvatskem saboru svojega najboljšega tovariša Pribičevića *denunciral za srbofila in veleizdajniškega konspiratorja* ter mu z vso podlostjo nakopal persekucije madžaronstva, isti Radić danes očita Pribičeviću — Tiszino služabništvo! Dobro, da se je Radić javil, kakor je bilo pričakovati. Narezalo se bo doslej zaprto poglavje, ki končno tudi spada v historijat našega javnega življenja. — V ostalem je omembe vredno, da najnovejši «Slobodni Dom» *ne demantira* znane Radićeve izjave dopisniku londonske «Mornig Post». Beležka, očividno izpod peresa samega Radića, sicer popisuje, da Radića «dnevno obiskujejo angleški novinarji in včasi storijo tudi kako napako.»

+ **V žurnalskem dadaizmu** se skuša «Slovenec». Saj veste, kaj je «Dada» v literaturi: konec koncev zmešanosti na račun lepega in dobrega. Zastran žurnalskega dadaizma pa poglejte «Slovenca»: iz «Jutra» trga citate in jih meša v dada — prismuknjenosti. Berite pa tudi njegove uvodnike! Včeraj govori o «drugem osvobojenju», ko še prvega in pravega ni priznal...

Iz demokratske stranke

Danes se vrši okrožni sestanek zaupnikov, poverjenikov in odbornikov K. o. JDS. **ljubljanske okolice** ob 10. uri dopoldne v tajništvu dem. stranke, Narodni dom, I. nadstr.

Na Uncu se vrši okrožni sestanek za Rakek, Unec in Planino ob 6. uri zvečer. Kot delegat iz centrale se ga udeleži g. dr. Rape.

Jutri v petek se vrši okrožni sestanek za Cirknico, Grahovo, Begunje in ostalo okolico ob pol 7. uri zvečer v hotelu pri «Žumru» v Cirknici. Kot delegat iz centrale se ga udeleži dr. Rape.

Po svetu

— **Lozanska mirovna pogodba pred angleško zbornico.** Na seji spodnje angleške zbornice, ki se je vršila v torek se je razvila pri drugem čitanju zakonskega načrta o mirovni pogodbi zaveznikov s Turčijo zanimiva debata o konvenciji glede morskih ožin. Dočim so namreč konservativci slavili pogodbo kot mojstrsko delo lorda Curzona, so govorniki liberalne stranke vehementno napadali določbe pogodbe glede morskih ožin, ki nalagajo zaveznikom, da morajo na zahtevo Zveze narodov z oboroženo silo braniti razoroženi pas proti napadom Turčije ali proti kaki državi, ki bi bila v vojni s Turčijo. Poudarjali so zlasti, da se more Anglijo po tej določbi zaplesti v kaki rusko - turški vojni bodisi v vojno proti Rusiji ali proti Turčiji. Imenom vlade je izjavil ministrski predsednik Macdonald, da sicer ne odgovarja za vsako posamezno določbo lozanske mirovne pogodbe, vendar pa priporoča kljub temu ratifikacijo, ker je bojazen, da se more zaplesti Anglija v kako rusko - turško vojno, neutemeljena. Svet Zveze narodov bo zahteval oboroženo intervencijo zaveznikov očividno le tedaj, ako bodo izčrpane vse možnosti, da se vojskujoče se stranke v orijentu prisili z mirnimi sredstvi k vpoštevanju določil pogodbe o morskih ožinah.

— **Japonski princ v Bukarešti.** Danes prispe v Bukarešto japonski princ Nigasi Kuni in bo gost kraljevske hiše. Listi poročajo, da je poset političnega značaja, ker stremi za zbližanjem Japonske in Rumunije proti Rusiji.

— **Ameriško posojilo Belgiji.** V ameriških finančnih krogih se govori, da dobi Belgija od ameriških bank podoben kredit, kakor ga je dobila Francija od Morgana. Morgan se baje pogaja z Belgijo glede posojila v znesku 50 milijonov dolarjev.

— **Vprašanje priznanja Rusije po Japonski.** Japonski zunanji minister je izjavil na kabinetni seji dne 25. marca, da Japonska toliko časa ne bo priznala sovjetske Rusije, dokler ne bodo urejena vsa med obema državama še viseča vprašanja.

— **Novi italijanski brodovni program.** V smislu novega italijanskega brodovnega programa, ki se izvede od l. 1925. do 1927., se opusti trdnjava Maddalena na otoku Sardiniji, ki je služila kot brodovno oporišče in se zgradi novo oporišče v južnem delu Sardinije. Prva dela se že vrše v Cagliariju, čegar pristanišče bo preurejeno za sprejem večjega števila vojnih ladij in tudi za obrambi. Vlada je dala v to svrho na razpolago 20 milijonov lir. Ni pa izključeno, da se zgradi kasneje večja brodovna baza na kaki drugi točki Tirenskega morja. Dalje je bila sklenjena izgradnja več po 10.000 ton obsegajočih velikih križark z 20 cm topovi, ki bodo znatno hitrejše kakor dosedanje. Zgraditi se namerava tudi nekaj večjih lovcev torpedovk in motornih čolnov za boj proti podmornicam.

Borza

2. aprila.

ZAGREB. Na efektnem tržišču je položaj dalje nespremenjen. — Na **deviznem tržišču** je bila slaba tendenca. Blaga je bilo dovolj. Tečaji so ostali v glavnem na včerajšnji bazi. Nekoliko čvrstejša je bila Italija. Trgovanje se je gibalo največ v devizah na Italijo in Švico. Notirale so **devize:** Amsterdam 0 do 3000, Dunaj 0.11837 do 0.11537, Bukarešta 40.375 do 43.875, Italija izplačilo 356 do 359, ček 355.5 do 358.5, London izplačilo 344 do 347, New-York ček 79.4 do 80.4, Pariz 468.75 do 468.75, Praga 237.7 do 240.7, Švica 1413 do 1423, ček 1410.5 do 1420.5; **valute:** dolar 78.875 do 79.875, aK 0 do 0.116, francoski franki 457.5 do 462.5; **efekti:** Trgobanka 48 do 50, Brodska 67 do 68, Eskomptna 147 do 149, Kreditna Zagreb 144 do 146, Hipotekarna 78 do 79, Jugoslavenska 125 do 126, Ljubljanska kreditna 242.5 do 0, Obrtna 82 do 85, Praštediona 925 do 935, «Etno» 144 do 145, Slavenska 112 do 0, Srpska 150 do 152.5, Eksploatacija 145 do 146, Drava 400 do 425, «Ragusea» 800 do 900, Gorania 145 do 150, Šečerana Osijek 1300 do 1325, «Isis» 61 do 63, Narodna šumska 120 do 121, Nihag 130 do 135, Gutmann 990 do 1050, Slavonija 150 do 154, Strojne 175 do 220, Trbovlje 720 do 730, 7 odst. investicijsko 65.5 do 67, Vojna škoda 150 do 153.

BEOGRAD. Na današnjem borznem sestanku so popustile vse devize, razen Pariza, Milana in Ženeve, ki so neznatno poskočili. Blaga je bilo dovolj, le povpraševanje po devizah na Ženevo in Milan je pokrila Narodna banka. Notirale so **devize:** Amsterdam 2970 do 2990, Dunaj 0.114 do 0.1143, Bukarešta 42 do 42.5, Ženeva 1412 do 1414, London 346.5 do 347, Milan 356.5 do 356.75, New-York 80 do 80.3, Pariz 468 do 470, Praga 239.75 do 240, Solun 140 do 142.5, Sofija 58 do 59.5; **valute:** dolar 79.5 do 0, levi 58, francoski franki 467; **efekti:** Narodna banka 4000 do 4100, 7 odst. investicijsko 67, Vojna škoda 152.5; 4 odst. agrarne obveznice 28.5; **termini:** Dunaj za 30. t. m. 0.1143, Ženeva za 30. t. m. 1425, Praga za 30. t. m. 240 do 242, New-York za 30. t. m. 80.5.

CURIH: Beograd 7.125, New-York 570, London 24.57, Pariz 33.90, Milan 25.35, Praga 16.95, Budimpešta 0.008, Bukarešta 3.05, Sofija 4.15, Dunaj 0.008075.

TRST: Beograd 28 do 28.25, Dunaj 0.0320 do 0.0330, Praga 67 do 67.50, New-York 22.50 do 22.65; dinar 28 do 28.30, dolar 22.45 do 22.60, carinski franki (20 zlatih) 88.75 do 89.50, uradni tečaj zlate lire 489.74.

DUNAJ: Devize: Beograd 874 do 876, Berlin 15.80 do 15.90, Budimpešta 0.90 do 1, Bukarešta 363 do 365, London 305.50 do 306.500, Milan 3174 do 3186, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 4272 do 4283, Praga 2123 do 2133, Sofija 510 do 514, Curih 12.445 do 12.495; **valute:** dolarji 70.66 do 71.060, lire 3180 do 3200, dinarji 80 do 873, švicarski franki 12.360 do 12.44, češke krone 2112 do 2128; **efekti:** Trgobanka 86, Hrv. hipotekarna 65, Hrvatska eskomptna 124, Jugoslavenska 105, Trbovlje 610.2, Pivovarna Sarajevo 1050, Jesenice 1500, Zenica 1350, Gutmann 80, Slaveks 390, Slavonija 121, Šečerana Osijek 1068, Juli-Süd 428, Anglobank 27, Bankverein 157, Länderbank 261, Živnostenská 908, Alpine 500, Skoda 72, Daimler 29.

PRAGA: Beograd 42.50, Rim 155.2, Pariz 202.25, London 148.175, New-York 34.45.

BERLIN: Beograd 5.58, Milan 18.8, Praga 12.71, Pariz 24.94, New-York 4.1, Curih 72.57.

NEW-YORK: Beograd 125, London 480.87, Pariz 500, Curih 17.58, Rim 4[illegible], Dunaj 1412, Budimpešta 15, Praga 298.

Naši kraji in ljudje

Umor Fanike Petkovškove

PREISKAVA ŠE NI PRINESLA NIKAKE JASNOSTI. — JERANČIČ SLEJKOPREJ ZANIKA VSAKO KRIVDO. — NJEGOVA KONFRONTACIJA Z UMORJENKINIM TRUPLOM.

Umorjena Fanika Petkovšek.

Ljubljana, 2. aprila.

Grozoviti umor na Vodovodni cesti še vedno ni pojasnjen. Osumljeni ljubimec Fanike Petkovškove, aretirani Alojzij Jerančič, trdovratno zanikuje vsako krivdo, čeprav so razne okoliščine zanj zelo obremenilne. Osumljenec je noč jako slabo prespal. Danes zjutraj se je zasliševanje, ki ga vodi še pol. nadsvetnik dr. Mlekuš, nadaljevalo. Kljub utrujenosti Jerančič ni klonil, ampak je med jokom vedno znova zatrjeval, da je popolnoma nedolžen. Vendar ni mogel pojasniti nekaterih stvari, ki so zanj obtežilne. Zlasti nikakor okolnosti, ki bi pričale za njegov alibi.

Okoli poldne je bil Jerančič priveden z močno stražo na mesto zločina, kjer se je tekom dopoldneva zbirala velika množica ljudi. Ko so pripeljali Jerančiča na mesto, kjer je padla nedolžna mlada žrtev, se je množica razburila in je grozeče pritiskala na stražo. Čulo se je mrmranje, pomešano z vskliki ogorčenja, in straža je ljudi komaj pomirila, da niso iztrgali Jerančiča in ga linčali. Jerančiču je semintja sicer nervozno zaigralo živčevje na obrazu, toda ostal je miren in gledal je nekam nezavestno, kakor brez interesa, na grozeče pojave. Policijski organi so mu pokazali kje je ležala nesrečna Fanči in kako je bila najbrž umorjena, toda J. je ohranil duševno ravnotežje in se je stresel samo v trenotku, ko je opazil na tleh neznatne sledove krvi. Govoril je le malo, priznal ni nič. Njegovo privedenje na mesto, kjer je bil izvršen zločin, ni imelo pozitivnega uspeha in policija je osumljenca odpravila nazaj v policijske zapore. Na potu je potem svojim spremljevalcem ponovno zatrjeval svojo nedolžnost, vendar v tako zmešanih besedah, da je obstojal že skoro up, da se zlomi njegov odpor. Toda v zaporu je zopet dobil nazaj vso svojo energijo in ni priznal ničesar.

Kaj pravijo sorodniki in znanci žrtve

Fanika Petkovšek je stanovala pri svojem svaku, strojevodji Južne železnice, Ivanu Rejcu, na Vodovodni cesti. Preselila se je leta 1919 iz Idrije, kjer živi njena mati z dvema hčerkama. Gospod Iv. Rejc, ki je poročen s sestro umorjenke, potrjuje, da je bila pokojnica izredno pošteno in marljivo dekle. Vsakdo, kdor jo je poznal, jo je moral vzljubiti. Vračala se je vsak dan po končani službi v kinu Tivoli, nekako ob pol desetih zvečer, po zadnji predstavi, domov. Vedel je, da je imela Fanika ljubavno razmerje z Jerančičem in videl je pri njej tudi njegovo sliko. Ni pa opazil, da bi vladalo med njima v zadnjem času kako nesoglasje.

Zaslišanih je bilo tudi več pokojničnih prijateljic, med njimi tudi že včeraj omenjena blagajničarka v kinu Matica, gdč. Jerebova, ki je Petkovškovo še na večer umora spremljala do glavne pošte. Izpovedala je, da je bila pokojnica dobra deklica, živahna in prijazna. Z Jerančičem so vsi skupno precej občevali, vendar sta se on in Fanika že nekaj večerov pri sprehodih prepirala. Prišlo je tudi do raznih nastopov, ki jih je rodilo ljubosumje.

Železničar Josip Oražem je srečal usodnega večera Jerančiča in Petkovškovo, ko se je vračal iz službe domov, nekako pred gostilno Kačič. Njo je poznal dobro in slišal, kako se je smejala. — Vskliknila je tudi trikrat: «Pa ravno danes!» Pozneje, okoli enajstih ponoči, ju je srečal tudi železničar Anton Dečman. Takrat sta stala na kraju, kjer se je zgodil potem tragični dogodek in sta bila v živahnem pogovoru. Dečman ju je še pozdravil z «Dober dan», nakar je nadaljeval svojo pot. Čim pa je stopil v hišo, kjer stanuje, je slišal strel.

Tudi pred truplom Fanike osumljenec taji.

Preiskava je danes popoldne segla po sredstvu, ki bi naj zlomilo trdovratnost osumljenca. Jerančič je bil zaslišan pred mrtvim truplom nesrečne Fanike. Truplo je bilo že včeraj popoldne prepeljano v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Danes po drugi uri so prepeljali Jerančiča brez predhodnega obvestila k sv. Krištofu ter ga postavili pred zemeljske ostanke nekdaj tako veselega in ljubeznjivega dekleta, kateremu je Jerančič tolikokrat prisegel večno zvestobo. Z največjo napetostjo so preiskovalni organi opazovali osumljenca, ko so se odprla vrata v mrliško sobo.

V mrtvašnici so bili zbrani sodna zdravnika dr. Leon Trauner in dr. Bogdan Novak, preiskovalni sodnik dr. Petelin in drž. pravdnik dr. Lavrenčak. Truplo pokojnice je ležalo deloma prikrito na secirni mizi. Pol. nadsvetnik dr. Mlekuš je peljal Jerančiča tik do mize in mu pokazal ubogo Faniko, rekoč: «Jerančič! Poglejte nesrečno žrtev. Tu leži pred Vami, povejte ji pri ljubezni, ki sta jo gojila med seboj, danes, ko bi imela praznovati svoj rojstni dan, da niste krivi njene smrti!»

Alojzij Jerančič.

Slika je posneta po fotografiji, ki jo je bil Jerančič poklonil tudi ranjki Faniki.

Te besede so na vse navzoče napravile najglobokejši vtis. Jerančič je stal bledega obraza, tresočih se usten, toda niti za hip ni pogledal Fanike. Ko je čul resne besede nadsv. Mlekuša, se je stresel, a ostal je nem. Zaman ga je pozival dr. Mlekuš: «Jerančič, olajšajte si vest.» Nič ni preostalo nego ga odvesti. Stražniki so ga odpeljali nazaj v zapore.

Obdukcija trupla.

Potem ko so Jerančiča odvedli, sta sodna zdravnika v prisotnosti komisije izvršila obdukcijo trupla. Dognala sta, da je šla krogla iz revolverja skozi muskulaturo desnega ramena, prodrla v poševni črti navzdol prsni koš in poškodovala pljuča tako, da je nastalo silno notranje krvavljenje. Strelni kanal je mestoma širok za obseg dveh prstov. Poškodovane so tudi žile odvodnice in dovodnice. Med prsnim košem in pljučami se je nahajalo veliko strnjene krvi v množini poldrugega litra. Krogla je izstopila malo nad levim bokom. Smrt je nastopila čez nekaj minut vsled izkrvavitve.

Večerno zaslišanje osumljenca.

Proti večeru je bil Jerančič ponovno zaslišan, toda ostal je trdovraten.

*

Pogreb nesrečne Fanike Petkovškove bo danes popoldne ob 2. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

Preskrba Ljubljane z elektriko

Ljubljana, 2. aprila.

Danes ob 6. uri zvečer se je nadaljevala razprava inženjerskega udruženja o preskrbi Ljubljane z električno energijo. Predaval je pred polno dvorano mestnega magistrata in zasedeno galerijo univ. prof. dr. **Hinterlechner o projektih na Savi nad Kranjem in črnuškim mostom iz geološkega stališča.**

Na podlagi geoloških študij je prišel predavatelj do zaključka, da je med Kranjem in smlediškim mostom vsaka večja vodna naprava, ki računa na vodno akumulacijo, neizvedljiva radi konglomerata, ki bi vodo propuščal. Tudi ob smlediškem mostu je vsak večji nacrt iluzoren; tu se sicer že prikaže glina, ki bi vodo vsaj pod jezom zadržala, ne vzdržala bi pa tako lahko pritisek jezu. — Razven tega bi pri akumulaciji vode napeta gladina segala v konglomerat, ki bi zopet vodo prepuščal.

Iz geološkega stališča se pojavlja šele projekt pri Medvodah kot izvršljiv, kjer bi se voda dala dvigniti še za približno 7 metrov.

Direktno izzivalna je pa situacija tako iz morfološkega, kakor iz geološkega stališča v takozvanih medenskih vratih. Šmarna gora na eni in Medenski hrib na drugi strani zožita savsko strugo tako, da ta naravnost vabi k novim projektom. Predavatelj se čudi, da projekta pri Mednem še ni, kljub temu, da je tam temelj trden in materijal za vodo nepropusten. Voda se da tu potom jeza poljubno dvigniti in akumulirati proti severozapadu. Preiskati in navrtati bi bilo eventuelno še dolinico med smlediškimi griči in Šmarno goro, da se dožene, ali je po tej dolinici izguba vode možna.

Nadalje je predavatelj razpravljal o ing. Petričovem projektu pri Tacnu. Jez, ki bi se postavil na karbonskih skrilavcih, bi stal popolnoma trdno. Projekt predvideva ob obeh straneh tudi nasipe. Vodotesna stena bi se lahko postavila na živo skalo in bi še tako akumuliralo vodo na površini enega milijona kvadratnih metrov. Iz stališča geologije ni pomislekov proti temu projektu. Dr. Hinterlechner je nadalje razpravljal o možnem vplivu potresa na stike jezu z nasipi.

V debati, katere so se udeležili ing. Sbrizaj, ing. Suklje, dr. ing. Kralj in dr. ing. Vidmar so se iznesle še razne misli, med drugim tudi ta, da naj se pri razpravah upoštevajo tudi še projekti na Savi niže Ljubljane do Zidanega mostu. Ob pol 8. uri je ing. Suklje zaključil zborovanje z naznanilom, da se bodo podobne razprave nadaljevale.

Oglejte si in vzemite bosto,
da ima največjo izbero 1314-a
oblek za gospode
in najbolj poceni vendarle
J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12
Posebni oddelek: otroške obleke, moške perilo

Dopisi

KRANJ. Kolo jugoslov. sester v Kranju priredi pet večernih predavanj o srbohrvatski književnosti. Predava g. prof. Z. Milosavljević. Pričetek danes dne 2. aprila ob 8. uri zvečer v ljudski šoli, pritlično, desno. Dobrodošli vsi, ki se zanimajo.

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče v Radovljici ponovi v nedeljo dne 6. aprila popoldne «Pohujšanje v dolini šentflorjanski» z gostovanjem gdč. Mire Danilove iz Ljubljane.

TRBOVLJE. V seji gerentskega gospodarskega sosveta dne 16. in 23. marca so bile pod predsedstvom gerenta g. Fortiča sklenjene sledeče zadeve: Premostitev Trboveljšice v kraju Trbovlje, kar bo za voznike velike koristi, kraju samemu pa v kras. Dosedaj se je razprostiral ravno v sredi Trboveljske vasi umazan potok. S higijeničnega in estetičnega stališča je pozdravljati ta ukrep. — V počaščenje spomina umrlega znanstvenika - zgodovinarja dr. Kosa se je dovolila podpora po 5000 Din za nadaljevanje njegovega največjega slov. znanstvenega dela. — Kmetijski podružnici v Trbovljah se je dovolila podpora 25.000 Din kot prispevek k fondu za zavarovanje živine. S tem je kmetijski podružnici omogočen začetek plodonosnega delovanja, kar bo v korist živinorejcem in delavstvu. — Z ozirom na stalne epidemije se je sklenilo nastaviti obč. desinfektorja, ki bo imel obenem nalogo, da stalno pregleduje vsa stanovanja, ki zahtevajo med delavstvom in njih rodbinami velike žrtve. Kako potreben je ta sklep, lahko razvidi vsakdo posebno sedaj, ko tako razsaja škrlatica med deco. — Vodovodna dela so se oddala tvrdki Miroslav Kasal v Ljubljani kot drugemu najcenejšemu ponudniku za znesek 1,885.000 Din. Pri delu pridejo v poštev samo domače moči, da se tako odpomore veliki brezposelnosti. Rabilo se bo okrog 400 delavcev. Niti delavci niti mojstri ne smejo biti inozemci ali Nemci in bo gerent v tem oziru vodil strogo kontrolo. V tem oziru bi trebale tudi druge korporacije posnemati vodstvo naše občine. — O.

DRAGATUŠ. Kakor proti prejšnjemu dragatuškemu učiteljstvu, tako je začel naš župnik zbirati sedaj podatke in pregreške zoper sedanjega g. učitelja. Pač smola, kaj ne g. župnik, da ne pride v Dragatuš noben vaš «kimovec»! Na Kvasici so imeli pred kratkim nekako zarotno zborovanje pod njegovim predsedstvom. Sklenili so, da se mora sedanji učitelj za vsako ceno spraviti iz Dragatuša. Sedaj pa vabi naš oča baje šolske otroke v farovž in jih uči, kako naj govore in spravijo vse grehe svojega učitelja pred g. nadzornika o priliki nadzorovanja. Želimo g. župniku obilo sreče in uspeha! Pravijo, da bo dobil za to viteški red puhle repe, ovenčan s krono neznačajnosti in preboden s sulico ovaduštva, viseč na traku nevoščljivosti. Potrudite se g. župnik, da bo ta lepa stvarca krasila vaša stara prsa!

SEMIČ. Dne 24. marca je priredil naš Sokol tridnevni zlet na Sušak ter otoka Krk in Aleksandrovo, da seznani svoje člane s tamošnjimi osvobojenimi brati in jim pokaže krasoto naše obale ob Jadranu. Na sušaškem kolodvoru nas je pozdravilo odposlanstvo tamkajšnjega bratskega društva pod vodstvom br. Iv. Prelovca, ki nam je razkazal vse znamenitosti mesta. Ob 9. uri dopoldne smo se odpeljali s parnikom «Svoboda» na otoka Krk in Aleksandrovo, kjer nam je šlo prebivalstvo zelo na roko. Dne 26. marca smo se vrnili na Sušak ter si ogledali naši pristaniški Baroš in Delto, parobrode, mejo med Italijo in Jugoslavijo, na Trsatu staro romarsko cerkev ter Frankopanski grad. Povsod se vidijo sledovi italijanske okupacije. Italijani so razdejali vse, kar je bilo v gradu zgodovinskega in cinkaste krste v grobnici. Vsem, ki so omogočili poučni zlet, posebno direkciji drž. železnic in br. Poliču najiskrenejša zahvala. Sokol na Sušaku praznuje dne 28. junija svojo 20-letnico, nakar opozarjam že sedaj vsa bratska društva. —r.

VELENJE. Politična barka vozi zopet v razburljive valove, kajti bližajo se občinske volitve. Morda bodo zopet triumfirali s črnimi trakovi podvezani internacionalci? Mi pa gremo svojo pot, ki mora voditi k cilju. — Preteklo nedeljo so sejali Jug. Matičarji in Cirilmetodarji. Združeni organizaciji imata v resnici srečno roko. Že občni zbor jima je prinesel nekaj sto dinarjev, pri seji pa je ponovno spravil v njuni blagajni preblažen glasek g. Legata prav lepo vsotico dinarjev.

KINO IDEAL

prične v **četrtek 3. aprila** s predvajanjem velikega popularno znanstvenega filma o seksualnem vprašanju.

Žena-mati-dete

(Kako to razjasnim svojemu detetu.)

Seksualno vprašanje rešeno. Ta film sta sestavila dr. med. Oskar Warecha in E. Holias s čemur sta si zaslužila neprecenljive zasluge za človeštvo. Dosedaj še ni izšla tako modro pisana knjiga, da bi mogla tekmovati s tem filmom. Film nam jasno predočuje kako stariši dostikrat nevedoma v napačni vzgoji otrok, tirajo svoje otroke v naročje prostitucije in pogube. Drugi prizor pa nam kaže pravilno vzgojo od poroda do zrelosti ne samo v pogledu seksualnega vprašanja, temveč tudi duševno in moralno, da postanejo otroci srečni in ponos staršev. Osobito se opozarja tudi vse športnike ogledati si ta program, kjer imamo priliko opazovati razne stroke športa. Zatorej je dolžnost vsakega komur leži sreča in blagostanje otrok na srcu, pogledati ta film neprecenljive vrednosti.

Film se predvaja: v četrtek 3., petek 4., soboto 5. in nedeljo 6. t. m. ob običajnih urah.

Spored je samo ob sebi umevno le za odrasle, torej mladini neprimeren.

Slike programov kino «Ideal» ogledajo se lahko odslej tudi v izložbi, novo otvorjene trgovine s slaščicami gospe H. Treo v Šelenburgovi ulici.

Naročajte „JUTRO“!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Četrtek, 3.: «Ašantka». D.
Petek, 4.: «Cezar in Kleopatra». P.
Sobota, 5. ob 16.: «Hamlet». Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izv.
Nedelja, 6.: «Kamela skozi uho šivanke». Izv.
Ponedeljek, 7.: «Othello». E.

Ljubljanska opera.

Četrtek, 3.: «Možiček» in plesni večer. A.
Petek, 4.: Plesni večer gdč. Wisiakove. Izv.
Sobota, 5.: «Poljub». E.
Nedelja, 6.: «Aida». Izv.

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 3.: «Traviata». Izv. Gostuje ga. Debicka, dvorna operna pevka.
Petek, 4.: «La Boheme». Gostuje ga. Debicka.

Lidija Wisiakova, slovenska plesalka, priredi v petek 4. aprila t. l. v opernem gledališču v Ljubljani plesni večer. Opotarjamo sl. občinstvo na to prireditev, ki bo nudila izreden umetniški užitek. Več na lepakih.

Dijaška predstava v Ljubljani. V soboto, dne 5. t. m. se uprizori v dramskem gledališču Shakespearjeva žaloigra «Hamlet» kot dijaška predstava pri znižanih cenah. Predstava je namenjena v prvi vrsti dijaštvu, vabimo pa tudi drugo občinstvo na poset te predstave. Začetek točno ob 1. popoldne.

Mariborsko gledališče. Kapelnik opere g. Andro Mitrović je že toliko okreval, da bo danes v četrtek zopet vodil predstavo «Traviato».

„Prodana nevesta“ v Mariboru

Maribor, 1. aprila.

V soboto zvečer je mariborsko gledališče proslavilo na svečan način stoletnico rojstva velikega češkega mojstra. V ta namen na novo naštudirana in zasedena «Prodana nevesta», Smetanovo remek - delo, je zbralo v gledališču predstavnike vseh slojev. Gostovanje g. Križaja je pritisnilo večeru še poseben slavnostni žig. Prolog je govoril g. profesor Hinko Družovič.

Po gladko odigrani uverturi so nas s svojim vedno svežim čarom objeli sočni in zdravi zvoki Smetanove muze. V ospredju predstave je stal Kecal — Križaj. Srečen Zagreb, ki ima tako odlično moč. G. Križaj je igral in pel temperamentno in dovršeno. Njegov nastop je bil siguren in do zadnje podrobnosti izdelan. Križaj je nedosegljiv mojster mimike. Vkljub prisotnemu basso buffo je njegova kantilena mehka in okrogla. Pevska tehnika je na višku. Tako ustvarja le inteligenten in vseskozi kultiviran pevec in igralec — skratka le umetnik. Občinstvo ni štedilo z aplavzom, ki je bil spontan in burn. Ponovno je bil umetnik pozvan pred zastor. Mimo najbogatejšega moralnega priznanja za gosta - umetnika smo pričakovali od publike in uprave tudi kakšno realno dajatev, vsaj šopek cvetja. Če se pa smatra cvetje bolj primerno za ženske, naj bi se bilo poklonilo g. Križaju kot moškemu magari par buteljk jeruzalemskega nektarja. Saj bi bil tudi to žlahten spomin na zeleno Štajersko.

Križaj je s svojim petjem in igro podžgal tudi vse druge soliste in zbor, ki niso hoteli zaostati za dragim gostom. Tako je bila Vladimirovna zelo dobra Marinka. Ima simpatičen in dovolj močan glas ter razpolaga z dobro šolo. Petje podpre s premišljeno igro. G. Skrivanič se je kot Janko resno potrudil. Igralsko je bil vseskozi in pevsko vsaj v prižini in srednji legi dober. V celoti pa mu vloga Janka glasovno ne leži. Italijanski način se da težko uporabiti pri programsko preračunani Smetanovi godbi. Brez pridržka pa moramo pohvaliti g. Urvalka kot Vaška. Nič banalnega v igri, vendar nad vse komičen kot ženin. Čudili smo se, da kot tujec tako čisto in lepo izgovarja slovenščino. Tega pa ne moremo trditi o g. Govorovu, ki v izgovarjavi ne more zatajiti ruskega pokoljenja. Sicer pa je bil Govorov kot Krušina dober in je videti, da na odru napreduje. V bodoče bo moral izgovarjavi posvetiti več pozornosti. Gdč. Kogejeva ima lep glasovni material, ki je vreden resne kulture. Kot Ljudmila nam je prijala. Ravnotako so bile vse druge manjše vloge podane nad vse skrbno in primerno. Gospodična Petkova kot Hata, g. Stagljar kot Miha, gdč. Savinova kot Esmeralda, g. Rasberger kot komedijant so bili dobri. Balet, čeprav tehnično dober, je bil žalibog premalo zaseden, tako da ni prišel do veljave. Nastop komedijantov je bil originalen in živahen. Glede inscenacije bi omenili, da bi kazalo za podobne prireditve pritegniti vsaj nekaj statistov. Brez zunanjega pompa in sijaja zgubi oder mnogo. Pevsko pa je bil zbor dober in močan, tako da mora človek kar gledati, kje da jemlje ta «mala ali hrabra četa», komaj 15 koristov, toliko pevske sile.

Končno naj še omenim, da je bila sobotna predstava resno ogrožena. G. ravnatelj opere Mitrović, ki je opero vseskozi vestno naštudiral, je tik pred gener. vajo obolel na gripi. V zadnjem trenutku je «vskočil» na njegovo mesto g. kapelnik Hercog. Po eni sami vaji v soboto popoldne je z nepričakovanim temperamentom in sigurnostjo uspešno vodil oder in orkester. Takih zmožnosti nam g. kapelnik Hercog še ni pokazal. Sedaj vemo, da imamo v njem izbornega dirigenta, ki nam lahko nudi najboljše — če hoče. C—c.

Ljubljanska drama. Na korist Udruženja jugoslovenskih igralcev se je vršila sinoči predstava Knoblauchove efektne in duhovite komedije «Faun». Gledališče je bilo prav dobro obiskano. Igralo se je vobče zadovoljivo. Vendar se je poznalo, da predstava ni bila dovolj pripravljena, ker so se dialogi zatikali in zlasti tehnični aparat ni deloval gladko. Predvsem pa je nedostajalo občutja in poezije, ki spremljata dejanje in prinašata zlasti zaključkom aktov globok vtisk. Vedenje nekaterih igralcev in igralk ni bilo niti angleško, še manje aristokratsko, izgovor angleških besed pa često napačen. Vse to se lahko še popolni. Plesalci in plesalke, ki so v znak posebnih simpatij do naše marljive drame izvajali pred II. dej. vrsto modernih plesov prav elegantno, so želi priznanje. Zal, da je bila godba zelo slaba. Publika je izražala vsem sodelujočim igralcem in igralkam koncem dejanj živo pohvalo.

Koncert Zveze slovenskih pevskih zborov v Ljubljani, na katerem nastopi okrog 600 slovenskih pevcev, se vrši v nedeljo, dne 6. aprila 1924. ob 3. uri popoldne v Unionu. Za koncert vlada tako v Ljubljani, kakor na deželi največje zanimanje, saj bo to plemenita tekma idealnih in požrtvovalnih kulturnih delavcev, slovenskih pevcev. Spored nam nudi najzamivejšo in najpestrejšo sliko naše glasbene literature. Zastopana je cela vrsta naših najboljših modernih komponistov. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni, ki sprejema tudi zunanja naročila. Vstopnice se zunanjim reflektantom rezervirajo ter dobe iste na dan koncerta od 2. ure dalje pri koncertni blagajni.

Povratek Hudožestvenikov v Beograd. Radi prometnih težkoč se je povratek članov Hudožestvenega teatra, ki je gostoval v Sofiji, zakasnil za en dan. Hudožestveniki so vsled tega prišli v Beo-

Domače vesti

ŠE O RADOVLJIŠKEM MISIJONU.

Pripovedovalo se je svoje dni, da je blagopokojni urednik «Dolenjskih Novic» pošiljal v «Slovenca» napade proti sebi, da je nato lahko polemiziral s — «Slovencem» in tako pridobival na ugledu pri vrlih dolenjskih rojakih... «Slovenec» spoštuje stare tradicije in je po svojem dopisniku poslal «Jutru» mistificiran dopis o radovljiškem misijonu, — da zdaj lahko polemizira proti njemu in pere misijonarje. Toda stvar se mu ni obnesla: mi smo z objavljenim dopisom povsem zadovoljni, ker nam prihajajo poročila, da se je misijon v Radovljici končno res vršil tako, kakor ga je vnaprej portretiral klerikalni Janko Kordin. Vsekakor pa bi v času premetenejših žurnalistovskih knifov novičarskemu «Slovencu» svetoval nemški Fritze: «Hinfüro unterlass' er solche Witze!» L.

*

* **Odlikovanje naših državnikov.** Predsednik češkoslovaške republike je odlikoval: ministrskega predsednika Nikolo Pašića in ministra za vnanje zadeve Momčila Ninčića z redom Belega leva 1. razreda, legacijskega svetnika pri našem poslaništvu v Pragi Branka Lazarevića pa z istim redom 3. razreda.

* **Promocija.** Včeraj je promoviral na graški univerzi za magistra farmacije gospod Ludovik Medvešek iz Novega mesta.

* **Zdravniška vest.** V Ptuju se je nasproti Zupančičevi gostilne nastanil zdravnik dr. M. Mrgole.

* **Odlikovanje dr. O. Rybaža.** Italijanski poslanik v Beogradu, general Bodrero, je izročil predvčerajšnjim dr. Otokarju Rybažu, direktorju odelenja za izvršenje mednarodnih pogodb v ministrstvu vnanjih zadev, lento velikega križa italijanske krone, s katero ga je odlikovala rimska vlada.

* **Za izenačenje srbsko-hrvatskega jezika.** Sekcija profesorskega društva v Splitu je storila prvi korak za izenačenje srbsko-hrvatskega jezika v vseh naših šolah. Poslala je tozadevne predloge vsem zainteresiranim ministrstvom in ostalim prosvetnim institucijam ter zahteva, da se pozabijo kompetentni strokovnjaki, katerim naj bi se naročilo, da v najkrajšem času izdelajo uredbo o našem naučnem jeziku za vse šole v Jugoslaviji, izvzemši Slovenijo. Za prvi čas naj bi se sestavila slovnica za vse šole in slovar za pravopis, potem pa naj bi se delalo dalje za popolno izenačenje teh dveh jezikov.

* **Izstop iz našega državljanstva.** Ministrstvo notranjih del je odobrilo izstop iz jugoslovanske državljanske zveze Avgustu Senegačniku, uradniku tekstilne tovarne v Brnu, ki ima domovinsko pravico v Ljubljani, ker je sprejet v državljansko zvezo češkoslovaške republike.

* **Smrtna kosa.** V torek popoldne je umrla v Ljubljani ga. Helena Vavpotič roj. Cubic, soproga nadpaznika mestnega dohodarstvenega urada. Pogreb bo v četrtek ob 4. popoldne iz mrtvašnice državne bolnice. — Včeraj zjutraj je umrl gospod Josip Jakusch, arhitekt in stavbeni vodja pri podjetju Tönnies. Pogreb bo v petek ob dveh popoldne iz državne bolnice. Blag jima spomin!

* **Medicinski kongres v Zagrebu.** Letošnjo jesen poteče 50 let, odkar je bilo v Zagrebu ustanovljeno društvo zdravnikov. Petdesetletnica obstoja društva se bo svečano proslavila. V Zagrebu se bo vršil medicinski kongres, katerega se udeleže zastopniki iz vseh krajev države ter se obenem priredi tudi medicinska razprava.

* **Koliko se spije alkohola v naši državi.** Glasom statističnih podatkov je v naši državi okroglo 194.000 gostiln in kavarn in pride torej na vsakih 60 ljudi ena gostilna, oziroma ena kavarna. V prošlem letu se je spilo v naši državi 204 milijone litrov vina, 312 milijonov litrov piva in 66 milijonov litrov žganja v skupni vrednosti 10,400,000.000 dinarjev.

* **Slovenski duhovniki v Prekmurju.** — Polagoma bo začelo dobivati Prekmurje, ki je prišlo končno izpod madžarskega škofa v jurisdikcijo mariborskega škofa dr. Karlina, poleg uradništva in učiteljstva tudi slovensko duhovništvo. Te dni je bil poslan v Tomišče v Prekmurju g. Anton Rantaša, dosedaj kaplan v Selnici ob Dravi.

* **Nove poštne znamke.** Iz Beograda poročajo, da pričakuje ministrstvo pošte in brzojava že v bližnjih dneh prvo partijo v Angliji naročenih novih poštnih znamk. Ker se pri poštnih uradih že pojavlja pomanjkanje znamk, je želeti, da se nove znamke takoj izroče prometu.

* **Sestava splošne carinske tarife.** Sestava splošne carinske tarife bo v kratkem končana. Delo se je moralo pospešiti zaradi trgovinskih pogajanj, ki se vodijo z Italijo. Čim bo odobrena končna redakcija, se povabijo na posvetovanje posamezni zastopniki interesentov.

* **Kemal-paša v Zagrebu.** Prvi predsednik nove turške republike, Kemal-paša, je na potu v Švico s simplonskim ekspresom prispel predvčerajšnjim v Zagreb. V spremstvu višjega uradnika pokrajinske uprave si je Kemal-paša ogledal Zagreb in okolico, potem pa je nadaljeval svojo pot.

* **Gradbena delavnost v Zagrebu.** Kakor javljajo zagrebški listi, je tamkajšnja mestna občina izdala v prvem četrtletju 1924. 105 gradbenih dovoljenj, in sicer 65 za nove zgradbe, ostale pa za dozidave in prezidave.

* **Za pušilce.** Uprava državnih monopolov je za prihodnji teden sklicala v Beograd konferenco direktorjev tobačnih tovarn iz cele kraljevine. Na konferenci se bo razpravljalo o vprašanju, kako bi se sedanji tobačni fabrikati dali izboljšati, to je: kako bi se jim dal boljši aroma in prijetnejši okus, ne da bi se cene morale zvišati.

* **Opozarjamo na današnji oglas** glede sodne dražbe raznega manufakturnega blaga, ki se vrši dne 9. aprila 1924. ob 9. dopoldne ter nadaljnje dni v skladišču v Ljubljani, Mestni trg št. 25, I. nadstr.

UNDERWOOD FRANC BAR PISALNI STROJI
LJUBLJANA, CANKAR, NAB. 5. Tel. 407

Iz Ljubljane

u— **Politični klub JDS.** Danes ob 6. popoldne se vrši v dvorani kazine predavanje g. ministra na razpoloženju dr. Žerjava o novi politični situaciji. Vsi somišljeniki dobrodošli.

u— **Važna seja odbora «Zveze slov. pevskih zborov»** bo v petek, 4. t. m. ob šestih zvečer v Glasbeni Matici.

u— **J. n. d. «Triglav»** priredi danes pri «Novem svetu» debatni večer. Predava tov. Švigelj o «Zimskošportni olimpijadi v Chamonixu.

u— **JNAD «Jadran»** priredi danes ob 20. v društveni čitalnici predavanje o ustroju borz. Predava dr. A. Urbanc.

u— **Dijaške gospodinje** imajo danes 3. t. m. ob 4. popoldne v restavraciji «Novi svet» redni mesečni sestanek.

u— **Čudna najdenina.** Včeraj proti pol eni popoldne sta dve gospodični v Levstikovi ulici blizu tira Južne železnice, po katerem je kratko pred tem vozil tržaški brzovlak, našli ličen omot. Pod papirjem je bil paket iz lepega platna, v katero je bilo zavito — nedonošeno dečje truplo. Gospodični sta takoj obvestili policijo. Pol. zdravnik dr. Avramović je ugotovil, da gre za truplo 4 in pol do 5 mesecev starega nedonošenega ploda, ki je bil že precej izsušen in se je nahajal v paketu morda teden dni. Vse okolnosti kažejo na to, da je bil paket vržen iz mimo vozečega brzovlaka. Preiskava se nadaljuje.

u— **Umrli v Ljubljani.** Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Terezija Budua, poljska dninarica, 49 let. — Ana Kaiser, uradnica, 32 let. — Helena Vavpotič, žena užitninskega paznika, 61 let. — Vladimir Hojs, sin železniškega uradnika, 21 mesecev.

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili policiji prijavljeni sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 telesna poškodba, 1 ogrožanje telesne varnosti, 7 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 pijanost, 2 prestopka nedostojnega vedenja 1 umor, 2 slučaja kaljenja nočn. miru, in 3 prestopki pasjega kontumaca.

u— **Dvojna tatvina.** V noči na 28. marca je bilo iz zaprte kleti novozgrajene mestne hiše za Bežigradom ukradenih 28 desk, v noči na 30. marca pa 30 kg oljnate zelene in 20 kg bele barve. Skupna škoda znaša 1962 Din.

u— **Koncert.** Vsak dan v restavraciji in kavarni «Tratnik» koncert salonske kapele od 8. do 1. ure ponoči. — Vstop prost.

Iz Maribora

a— **Mariborsko učiteljstvo** je proslavilo v torek skromno, a tem prisrčnejše petletnico prevzetja mariborskih šol od Nemcev. Dopoldne se je vršilo običajno zborovanje učiteljskega društva, na katerem je nadučitelj Hren nadaljeval s svojimi zanimivimi poročili o šolskih in splošnih razmerah v Prekmurju, katero je prepotoval lanske počitnice. Predsednik Tomažič je poročal o raznih stanovskih in šolskih zadevah in se je mariborsko učiteljstvo ponovno izreklo za delitev višje šolske oblasti, ako se že delijo tudi vse druge stroke med ljubljansko in mariborsko oblastjo. Popoldne pa se je vršil zelo intimen prijateljski sestanek v gostilni Balon, pri katerem so vzbujali prijetne spomine na težavno delo v letu 1919, ko so morali vzgojevati našo ponemčeno deco. Govorili so župan Grčar, ravnatelj Humek, društveni predsednik Tomažič in drugi. Navzoči so bili tudi drugi odlični gosti in prijatelji učiteljstva, tako da je potekla spominska slavnost izredno prisrčno. Včeraj se je podala deputacija učiteljstva k generalu Maistru, ter mu imenom učit. društva iskreno čestitala k 50 letnici rojstva.

a— **Mariborski Nemci** bodo morali polagoma spoznati, da so prezgodaj pokazali svoje pangermanske karte. Njihovo izzivanje iz zadnjih dni po Gostilničarski zadrugi in Ribarskem društvu, se bo primerno kvitiralo. Včeraj je mariborski veliki župan razveljavil volitve odbora Ribarskega društva, ker se je izkazalo, da so javili občni zbor članom še le 4 dni poprej, med tem ko pravila predpisujejo 8 dnevni rok. Poskrbljeno je, da pri bodočem občnem zboru Nemci ne bodo več kazali toliko vladeželjnosti. Čas je, da pridejo na vrsto čim preje tudi druge zadeve, ki žalijo naš narodni čut in se napravi ob meji končnoveljavno red, n. pr. tudi v zadevi kazinskega društva, dijaškega doma in pa zlasti glede inozemskih nastavljencev, ki jih mrgoli po mariborskih podjetjih in okolici.

a— **Mariborska posojilnica za narodne in dobrodelne namene.** Poleg že objavljene svote v znesku 86.000 Din v dobrodelne in narodne namene, je Mariborska Posojilnica poklonila še društvu za podporo revnih učencev 1000 Din in Nar. gledališču 5000 Din. Velikodušno poklonitev objavljamo v vzgledno posnemanje drugim denarnim zavodom, ki izkazujejo vsaj enake čiste dobičke, kakor Posojilnica.

a— **Občni zbor protituberkulozne lige v Mariboru** se vrši dne 11. aprila ob 8. zvečer v mali kazinski dvorani. Na dnevnem redu je med drugim izprememba § 8 društvenih pravil, volitev novega odbora i predavanje docenta dr. Matka o oskrbi pljučnobolnih s posebnim ozirom na tuberkulin. Protituberkulozna liga vabi svoje ustanovnike, redne člane, podpornike in vse svoje prijatelje k obilni udeležbi.

a— **Smrt pod lokomotivo.** Na mariborskem kolodvoru so našli dne 1. aprila pred skladiščem tvrdke Scherbaum truplo Elerika Bloša, rojenega 1869. v Temešvaru, ki se je v samomorilnem namenu vrgel pod vlak, ki mu je odrezal glavo od trupla.

a— **Zakonski prepir v Dravi.** Neka Mariborčanka se je predvčerajšnjim s svojim možem sprla, s katerim je šla v gostilno, se tam malo napila, obnovila prepir z možem, ga opraskala in nato zdirjala proti Dravi ter skočila v umazane valove. Mož je skočil zanjo in jo rešil smrti.

Iz Celja

c— **Kolo jugoslovanskih sester v Celju** ima po sklepu zadnjega občnega zbora prijateljski sestanek v petek, dne 4. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu. Pričakuje se mnogobrojna udeležba.

c— **Umrli** so tekom meseca marca v Celju: Ana Synek, 63 let, soproga dvornega svetnika, Josip Dolžan, 24 let, trgovski pomočnik, Ema Wilfling, 64 let, zasebnica, Hilda Glešnik, 2 leti, otrok delavke, Ana Gajšek, 68 let, soproga hišnega posestnika, Simon Beloglavec, 82 let, črevljarski mojster. V celjski javni bolnici: Jurij, Pisanec, 70 let, obč. revež, Anton Siemenšek, 25 let, strojevodja j. ž., Marija Povhe, 18 let, služkinja, Alojzija Košič, 52 let, zasebnica, Ferdo Plaskan, 41 let, major, Jožef Zagode, 76 let, dninar, Karolina Wagrandl, 41 let, kuharica, Ivan Feldin, 7 let, sin opekarja, Marija Homat, 72 let, strežnica, Uršula Reher, 78 let, mestna reva, Terezija Wisiak, 68 let, mestna reva. V vojaški bolnici je umrlo 9 vojakov.

c— **Invalidski dom v Celju.** Razširila se je govorica, da namerava oddelek za socijalno skrbstvo v Ljubljani ukiniti Invalidski dom v Celju. Udruženje Invalidov, podružnica Celje, se je obrnila tozadevno na kompetentno mesto ter dobila zagotovilo, da so vse slične vesti popolnoma neosnovane. Namerava se samo v bodoče prejemati v zavod v prvi vrsti popolnoma delanezmožne invalide, o kaki ukinitvi pa ni govora.

c— **Statistika iz celjskega okrožnega in okrajnega sodišča.** V letu 1923 je bilo pred celjskim okrožnim sodiščem sledeče število civilnih in kazenskih zadev: izvršb 61, civilnih pravd 2058, prizivov v civilnih zadevah 123, rekurzov proti odlokom 184, kontradiktoričnih sodb (z razsodbo končanih pravd) 131, kazenskih zadev (radi pregreška in hudodelstva) 1783, obtožnic radi pregreškov in hudodelstev 657, zemljeknjižnih izvršb 294. Pred celjskim okrajnim sodiščem: bagatelnih pravd 119, drugih pravd 1017, kazenskih zadev (prestopkov) 2128, izvršb 1777, zapuščinskih razprav 770, kontradiktoričnih sodb (z razsodbo končanih pravd) 228, zemljeknjižnih izvršb 1827.

Iz Primorja

* *Samomor upokojenca.* Vpokojeni tržaški občinski uradnik Julij Klemenčič, star 59 let, si je v nedeljo zvečer v nevrasteničnem napadu pognal kroglo v glavo. Domači so ga našli nezavestnega na postelji, nakar je bil prepeljan v bolnico, kjer pa je že čez pol ure umrl.

* *Železniška nesreča med Opčinami in Nabrežino.* Železniška nesreča pri Nabrežini, o kateri smo poročali že včeraj, se je zgodila na sledeči način: V torek ob 4.50, je prispel na opčinski kolodvor tovorni vlak, sestavljen iz 13 vozov, natovorjenih s koruzo, vinom, bencinom in drugim blagom. Ko je bila lokomotiva že odpeta, so se pričeli vozovi, ki najbrže niso bili zadosti zavrti, premikati po tiru in so po strmi progi drveli z velikansko naglico proti Nabrežini. Postajenačelnik v Nabrežini je bil telefonično obveščen o dogodku in je dal napeljati ukleke vozove na mrtev tir, ki ga zapira na koncu stalnata stena, kjer so se vozovi razbili z velikanskem truščem ter se nakopičili drug na drugega. Med vožnjo, ki je trajala samo osem minut, sta se dva vozova 2 km pred Nabrežino odtrgala od ostalih in se prevrnila poleg tira. Vozovi, ki so se razbili na nabrežinski postaji, se nakopičili na glavnem tiru, tako, da je bil promet prekinjen. K sreči ni nezgoda zahtevala človeške žrtve, zato pa je materijalna škoda naravnost kolosalna. Blago, ki se je nahajalo v vagonih, je deloma popolnoma uničeno. Delavstvo je potrebovalo cel dan, predno je bila zasuta proga zopet izpraznjena.

Sodišče

§ **Zgodbica o najdenem bankovcu.** Špegu Ignac gospodari na Visokem Korjaku in je samozavesten kmet. Nesrečni prvi december ga je zanesel v Gornji Dolič v Drakslerjevo gostilno, kjer je pri kupici rujnega vina preganjal vsakdanje skrbi tudi prevžitkar Jeromel Jernej. Ker njegovi okorni prsti le redkokdaj prestevajo stodinarske bankovce, mu je smuknil on tak «gospodič» neopaženo na tla. Zagledale so ga pa Špegujeve iskre oči in romal je v njegov žep. Ker pa na svetu ni nič tako skrito, da ne bi postalo očito, je potrkal nekega dne na posestnikova vrata orožnik ter v pričo še drugih občinskih dostojanstvenikov zahteval pojasnila. Špegujev kmečki ponos pa se je upri in nesrečna njegova usta so izpregovorila več nepremišljenih besed. Pred okrožnim sodiščem v Celju je šele zvedel, da obstoja paragraf 104., ki strogo kaznuje vsako najmanjšo žalitev urad ne osebe. Ker tudi za ponosnega kmeta s Korjaka ni nobene izjeme, bo moral sedeti 10 dni in se še vrhutega postiti na trdem ležišču.

§ **Težka telesna poškodba.** V soboto dne 29. marca sta se zagovarjala pred celjskim okrož. sodiščem Andrej Krošelj iz Stare vasi in Julij Lupšina iz Dramelj, oba posestnikova sina. Koncem aprila 1923. je nastal okoli polnoči vsled preobilo zavžitega alkohola prepir in pretep pred vinotočem Iv. Rožmana v Gregovcih. Pri tej priliki sta bila težko poškodovana Karol Arh in Janez Žmavc. Krošlja se dolži, da je sunil z nožem v hrbet Arha, ki je stal nekoliko oddaljen od prepirajočih se fantov. Dočim je ena priča pod prisego potrdila, da ga je «ščitnil» Krošelj, sta druga priča in obdolženec sam z vso gotovostjo trdila, da ga je moral kdo drugi raniti. Pri obdolžencu Lupšinu, ki je izmed vseh najbolj razgrajal in mahal z nožem okoli sebe, se je zločin neizpodbitno dokazal, dasiravno se je izgovarjal s silobranom. Okrožno sodišče je zaradi pomanjkanja dokazov Krošelja oprostilo, Lupšina pa obsodilo na štiri tedne poostrenega zapora.

§ **Iz Kmetijske družbe.** Podpredsednik Kmetijske družbe, prof. Evgen Jarc iz Novega mesta je o priliki živinske slinavke javno obdolževal šefa veterinarskega oddelka, vl. svetnika Pavlina, da je kriv razširjenja te bolezni po naših krajih, ker je veterinarski urad odrekel. Zadnja beseda je v dialektu nekam čudno zvenela in tudi očitki so bili tako hudi, da se je stvar obravnavala pred ljubljanskim deželnim sodiščem, ki je prisodilo prof. Jarcu globo v znesku 500 Din.

§ **Poglavje o ženski zvestobi.** K prijazni Micki se je odpravil vasovat njen fant in je povabil s seboj še prijatelja, da bi z združenimi močmi zapela najlepšo ljubavno pesem. Ko sta tako priromala do njene kamrice, sta zapazila, da je pristavljena lestva k njenemu oknu in da je okno vzlic hudemu mrazu na stežaj odprto, kar je za Štefanov praznik pač značilo prekipevanje gorkote v sobi. Fant je urno splezal po lestvi in pri oknu prižgal žveplenko — in glej, pod odejo se je skrila Micka in z njo mož postave, ki je tisti dan prišel malo na obisk v Rovte. Razočarani in varani fant je imel pravo duševno prisotnost: pograbil je orožnikovo obleko, ki je ležala pri oknu, in je hitro smuknil po lestvi navzdol k prijatelju. Nato sta lestvo odmaknila, obleko pa spravila. Ker je prvi odšel k vojakom, jo je shranil drugi pri sebi, dokler jima niso prišli na sled. Ljubljansko deželno sodišče je obsodilo hranjevalca obleke na 5 dni strogega zapora, ki jih je že odsedel v preiskovalnem zaporu.

CERKNICA. V nedeljo, dne 30. marca je v tukajšnji sokolski telovadnici ob številni udeležbi članstva predaval prof. Bajželj o razvoju Sokolstva. Seznanil nas je z zgodovino in razvojem telovadbe od najstarejših do današnjih časov. Članstvo je z zanimanjem sledilo njegovim izvajanjem. Obširna snov je bila podana v jedrnatih besedah in je vsebovala najpotrebnejše podatke, ki jih mora vedeti vsak član sokolskega društva, kajti za pravilno pojmovanje vzvišene sokolske ideje je neobhodno potrebno poznanje sokolske zgodovine. Predavatelju izrekamo bratsko zahvalo.

Kino „Ljubljanski dvor“
Četrtek 3., petek 4., sobota 5.
Velikanski 2 urni spored
Grof Essex
Velika tragedija v 2 delih in 7 dejanjih od P. P. Felnerja in Louisa Rokosa.
V glavnih vlogah
Eva May, Erna Morena, Agnes Straub, Eugen Klöpfer, C. Huszar
Sijajno in razkošno življenje na dvoru angl. kraljice Elizabete. Intrige zavidnih in ljubosumnih kraljičinih dvornikov proti hrabremu grofu Essexu. Ljubezen do lepe dvorne dame in tajna poroka. Junaška smrt na morišču.
Kolosalni in monumentalni filmski umotvor! — Predstave vsak dan za ta spored ob 3., 5., 7. in 9. uri

grad šele v sredo in so nastopili tega dne zvečer s Čehovovo dramo «Črešnjev vrt». V četrtek igrajo «Stepančikovo», v petek popoldne pa se poslove od Beograjčanov z Dickensovim «Bojem življenja».

Odličen poset našega domačega slikarja. Te dni sta posetila ljubljanski (francoski) konzul g. Flach in njegova soproga akademskega slikarja g. Franja Sterleta v njegovem ateljeju na Poljanski cesti. Ogledala sta si slikarjeva najnovejša dela, med drugim portrete generala Maistra, ravnatelja dr. Bračiča, knezoškofa Jegliča, skladatelja Foersterja in druge. Posetnika sta se o slikah izrazila zelo laskavo. G. Flach je velik prijatelj upodabljajoče umetnosti in se tudi sam bavi s slikanjem.

Gostovanje g. Vesel-Polle na Dunaju. Koloraturka ga. Vesel-Polla je zadnje dni gostovala na Dunaju. Pela je vlogo Gilde v Verdijevem «Rigolettu» ter je dosegla krasen uspeh. Občinstvo je pevko ponosno klicalo pred zastor in jo nagradilo z burnim aplavzom.

Nadaljevanje gostovanja g. Rijavca v Zagrebu. V petek se poje v Zagrebu prvič v letošnji sezoni Thomasova opera «Mignon». Naš rojak g. Josip Rijavec nastopi v tem komadu kot gost. Pel bo vlogo Viljema Meistra.

Korngoldova opera «Mrtvo mesto» pride na berlinsko pozornico 11. t. m. Glavno žensko vlogo bo pela članica dunajskega dvornega gledališča Lota Lehmannova.

IZJAVA.
Podpisana izjavljam, da moja mati do danes ni poravnala niti enega vinarja za mene. Kajti naščuvana je od njene hčerke Marije Verdier, ki je uslužbenka pri g. notarju Hudovernika v Ljubljani.
1095 Milka Verdier.

Naročajte dnevnik „Jutro“!

Vremensko poročilo

Ljubljana 2. aprila 1924. — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavina mm
Ljubljana	7.	751·3	3·4	jug. vzh	dež	3·7
Ljubljana	14.	753·6	11·8	„	oblačno	—
Ljubljana	21.	754·0	8·3	brezvetra	dež	—
Zagreb	7.	750·7	7·0	vzhod	„	14·0
Beograd	7.	751·2	8·0	brezvetra	oblačno	11·0
Dunaj	7.	754·8	4·0	sever	dež	0·1
Praga	7.	758·1	3·0	„	oblačno	1·0
Inomost	7.	758·7	3·0	brezvetra	dež	3·0

V Ljubljani barometer višji temper. nižja — Solnce vzhaja ob 5·37, zahaja ob 18.31

Dunajsko vremensko poročilo. Nad vso celino prevladuje hladno in deževno vreme. Vetrovi prihajajo iz severozapada. Mestoma dežuje. Temperatura je od včeraj zopet padla in znaša povprečno opoldne pod + 10 stopinjami.. Napoved za četrtek: Nikake bistvene spremembe. Deževno in hladno.

Iz življenja in sveta

Najnovejša dunajska senzacija

Dunajska publika še ni pozabila afero Kadivec in njenih sadističnih prijateljev, že ima novo škandalozno senzacijo, ki jo zanima in razburja tem bolj, ker se je vršila v najvišjih krogih današnje dunajske družbe. Sin znanega Luegerjevega adjutanta, bivšega ministra in voditelja krščanskosocialne stranke dr. Gessmanna, dr. Albert Gessmann, ni sledil svojemu očetu v politični karijeri, ampak se je posvetil bolj plodonosnim gospodarskim poslom. In to z uspehom. Danes je predsednik velike dunajske «Baukreditbank» in predsednik nižjeavstrijske Kmetijske družbe. Njegovi letni dohodki znašajo v naši valuti lepe milijone. Predlanskim se je ločil od svoje prve žene Pavle in se kmalu nato poročil z ločeno baronico Puttkammer, s katero je imel ljubavne odnošaje že za časa svojega prvega zakona. Tudi s to ženo sta se razstala že dvakrat, a se obkrat zopet znašla.

Sredi minulega tedna je poklical Albert Gessmann zdravnika docenta dr. Saxla ponoči k sebi, češ, da ima silne krče v želodcu. Izjavil mu je sum, da je bržčas zastrupljen, nakar je zdravnik preiskal kavo, katero je bil Gessmann pravkar pil, a je še nekaj pustil v čaši. Zdravnik je v kavi res našel male količine arzenika. Ker pa si je Gessmann kmalu opomogel, zdravnik slučaja ni naznanil.

Par dni nato je povabil Gessmann k sebi znanega inženjerja ter vprašo njega prijel svojo ženo in ji očital, da ga je hotela zastrupiti. Inženjer je govoril pač o tem prizoru tudi z drugimi in tako je zvedela o njem policija. Ko se je naslednje jutro zglasila na policijskem uradu gospa Gessmannova in zahtevala za sebe potni list v inozemstvo, je bilo seveda policiji že bolj sumljivo in pridržala je gospo v zaporu. Uvedla je takoj nadaljne poizvedbe, ki pa niso mogle dogodka pojasniti in zlasti ne razkriti motivov, ki naj bi privedli Gessmannovo do poskušenega zločina. Pač pa se je dr. Gessmann v svojih izpovedbah zapletel v taka protislovja, da je nastal sum, da je on sam fingiral napad na sebe in si sam nasul arzenika v kavo. Pridržali so zato tudi njega v zaporu. Z odličnimi zvezami pa, ki jih ima, se mu je posrečilo izposlovati, da je bil zopet izpuščen, dočim se nahaja njegova žena še vedno v zaporu.

Policija nadaljuje preiskavo z vso vnemo, ne pride pa niti koraka dalje. Še danes nima nikakšnih zanesljivih indicij, ki bi govorile bodisi za to, da si je nasul Gessmann arzenik sam, bodi si za to, da ga je hotela zastrupiti njegova žena. Pač pa je preiskava razkrila silno gnilobo, ki se je razpasla po takozvani najboljši dunajski družbi. Ugotovila je, da je Gessmannova homoseksualna in da je imela intimne odnošaje z mnogimi enakimi nesrečnicami, med njimi z ženo nekega splošno znanega dunajskega industrijalca in bankirja ter s proslulo plesalko Anito Berber. Zlasti ta pa tudi nekatere druge njene prijateljice so zlorabljale perverznost Gessmannove v trajno izsiljevanje, tako da so dobile od nje milijone in milijone, deloma v denarju, deloma v dragocenostih. Gessmannovi je tako seveda vedno primanjkovalo denarja, pa je baš radi tega prišlo med njo in njenim možem do ponovnih konfliktov.

Gessmann s svoje strani je bil pravi dunajski kavalir in zelo lahkoživ. Svoje življenje utemeljuje s tem, da je bila njegova žena za ljubezen popolnoma nedostopna, da je moške naravnost mrzila in da si je zato pač moral iskati razvedrila drugje.

Vsa javnost pričakuje sedaj z ogromno napetostjo, ali in kako se bo policiji posrečilo razvozljati misterijozno zadevo.

Tretja ekspedicija na Mount Everest

V tretjič se je angleška ekspedicija te dni podala na pot, da se popne na najvišjo goro sveta. Priprave so bile tokrat obsežnejše kakor pri prvih dveh ekspedicijah. Člani so najskrbnejše izbrani, upoštevala so se vsa izkustva prejšnjih poizkusov. Pogumni hribolazci so prepričani, da se jim tokrat posreči priti na vrh gore. Vodja ekspedicije, general Bruce, najboljši poznavalec Himalaje, poroča pred odhodom na težavno in nevarno pot sledeče:

V tretjič so člani ekspedicije zbrani v Darjeelingu. Tri, mislim, je srečna številka, posebno pri podjetju, kakor je naše. Četudi smo bili predlanskim dobro opremljeni, smem vendar trditi, da smo si pri oni ekspediciji nabrali dragocenih izkustev. Čeravno nismo dosegli cilja, smo vendar silno napredovali v primeri s prejšnjim prizadevanjem, povspeli se na najvišji vrhunec naše zemlje. Izrek alpinista Mummereya: «Sprva absolutno nemogoče, potem najtežja partija v Alpah, nazadnje pa lahka partija za dame» je vkljub njegovemu humorju točno očrtal razvoj planinskega sporta. Pred letom 1922. so drzni planinci le eno noč preživeli 23.000 čevljev visoko. Če uvažujemo silne uspehe velikih pionirjev planinskega sporta, ne moremo dvomiti o tem, da so bili telesno vsaj enakoveljavni z modernimi hribolazci. Navdajal pa jih je strah, da utegnejo omagati v višavah, katerih se danes ne usirašimo. Danes vemo, da pri zadostni vaji nihče ni tako slaboten, da bi skoraj neomejeno dobo ne mogel zdržati v višavi 21.000 čevljev in tudi višje. Z drugimi besedami: odločilno je duševno stanje. Zanimivo je, da je v času, ko so se evropski učenjaki še prepirali o tem, ali človek sploh more živeti vrh Montblanka, pot preko Khombule v višavi 19.000 čevljev že nešteta stoletja bila v trajni porabi.

General Bruce poroča nadalje o izredno številnih ponudbah nosačev, ki jih je prejel v Darjeelingu. Vkljub razmeroma mali odškodnini, ki so jo prejeli pri predlanski ekspediciji in vkljub silnim naporom so se vendar mnogi teh nosačev priglasili za udeležbo, med njimi tudi dva, ki sta edina rešila svoje življenje pri nesreči, ki je doletela skupino udeležnikov zadnje ekspedicije. Pri odhodu je krajevni lama blagoslovil ne le tibetanske nosače, marveč tudi Evropejce.

Letos — pravi dalje poročevalec — smo imeli srečo, da smo že 1. marca imeli v Darjeelingu zbrane preizkušene člane ekspedicije in tako smo lahko popolnoma mirno izvršili vse potrebne prijave ter prenesli v Phari Dzong — to je točka, kjer krenemo z glavne poti v Lhaso — ves naše zaloge in aparate za kisik ter točno oznamenovali tudi one zaloge, ki jih potrebujemo na pohodu in ki jih deponiramo v raznih skladiščih. Te ukrepe smo storili upoštevajoč izkustva iz leta 1922. Na ta način si prihranimo mnogo dela ter skrajšamo znatno naš pohod. Računati smemo, da bomo, če pojde na pohodu skozi Tibet vse po sreči, vsaj teden dni več kakor leta 1922. in da se povspnemo na vrh Everesta.

Družba je sestavljena iz šestero starih in sedmero novih članov. Mallory je edini, ki se je udeležil vseh treh ekspedicij in trdno se nadejamo, da bo njegova vztrajnost imela tokrat popolen uspeh. Sicer ni mogoče določiti v naprej učinek višav Himalaje na posameznika, ali, kakor se da presoditi, nimamo v skupini, ki pojde na vrh, niti enega člana, ki bi ne bil kos velikim naporom ekspedicije.»

× **Največje svetovno kopališče.** V San Franciscu so pred kratkim končali z delom največjega svetovnega plavalnega bazena, kjer je prostora za 10.000 ljudi. Bazen je sezidan iz železobetona, leži 6 km južno od rtiča House in je oddaljen od morja 140 m. Zidanje v vlažnem nabrežnem pesku in uporaba morske vode je povzročilo veliko tehničnih težav, ki so jih pa vse uspešno premagali. Bazen je dolg 305 m in širok 30 m; napolnijo za z centrifugalno sesalko, ki potegne na minuto 20.000 l vode. Da dobijo popolnoma čisto morsko vodo, je vodovodna cev napeljana daleč od obale v morje v globočino 65 m. Zgradba, ki spremlje skoro 30.000 kubičnih metrov, stane državo 80.000 dolarjev.

× **Virgilova proslava.** L. 1930. se bo v nekem kraju blizu Mantove v Italiji vršila proslava 2000 letnice rojstva latinskega pesnika Virgila. Za to priložnost so že sedaj v teku velikanske priprave. Virgilova soha bo visoka pet metrov in bo stala na deset metrov visokem podstavku. Italijanska javnost razmotriva vprašanje, ali bodo hoteli duhovniki blagosloviti spomenik ali ne. Kakor znano, so v srednjem veku Virgila smatrali za maga in celo sam Dante ga je vzel za spremljevalca po peklu. Vrgil je umrl 17 let pred Kristom, toda ga kljub temu smatrajo za krščanskega pesnika.

× **Zavarovani prsti.** Previdni ljudje se zavarujejo proti vsakterim nezgodam. Med vsemi zavarovanji pa so gotovo naj zanimivejša zavarovanja umetnikov, posebno virtuozov na inštrumentih. Poljski pianist Padarewski je svojčas na turneji po Ameriki zavaroval vsak prst na svoji roki posebej. Samo za levico bi bil prejel v slučaju poškodbe okoli četrt milijona frankov. Za izredno visoko vsoto je zavaroval svoje roke in nohte na prstih vijolinist Kubelik. Ruska plesalka Pavlovna je pred odpotovanjem v Ino zemstvo zavarovala svoje prste na nogah za pol milijona frankov. Rvači (boksarji) imajo navado, da zavarujejo svoje pesti, s katerimi ne bi se mogli za slučaj poškodbe več biti.

Ne ugibajte, kam?
Dokazov dovolj, da boste tudi Vi zadovoljni izvrstno prilegajoče se obleke, ako si jo naročite pri
Drago Schwab, Ljubljana. 4/IV

× **Celovški «lintver»,** vpodobljen l. 1590, je res živel! Toda ne kot zmaj, temveč kot nosorog. Ta nosorog (Rhinoceros antiquitatis) je bil pračlovekov sodobnik v iedeni dobi, iz neke jame v južni Franciji (Font-de-Gaume) nam je ohranjena celo slika te živali, ki jo je slikal umetnik-pračlovek, prebivalec te jame. Celovški lintver-nosorog pa je počival kot okostnjak na Gosposvetskem polju; tam so ga našli in prepeljali v Celovec. Lobanjo so ob vhodu v rotovž djali v verige; kiparju koncem 16. stoletja je služila kot model za slavnega celovškega zmaja.

× **Harfa, ki je stara 3700 let.** Med redke starinske zanimivosti, ki so se nedavno preuredile v pariškem Louvru, spada tudi divna harfa, o kateri trde poznavalci, da je stara okolu 3700 let. Instrument je bil napravljen baje v 17. stoletju pred Kristom. Harfo je našla francoska arheološka misija v Siriji, ki je iskala stare predmete.

× **Pozabil je, da je na odru.** Pred kratkim se je v napuljski operi pela Bizetova «Carmen». Gostoval je španski tenorist Santagostino, ki je pel ulogo Don Josea. Njegova partnerka je bila ga. Lucasaera, ki je igrala Carmen. V zadnjem dejanju, ko zabode Jose Carmen, je Santagostino potegnil nož in pevko v resnici zabodel. Carmen se je zgrudila na tla in občinstvo je začelo ploskati. Toda istočasno je moral pasti zastor in pevko so odnesli k zdravniku, ki jo je obvezal. Tenorist pravi, da je bil tako zatopljen v svojo vlogo, da ni čutil pod sabo desk gledališkega odra. Lucasaera je k sreči le lahko ranjena in bo okrevala.

× **Klinika za ljubezenske bolezni.** Francoski pisatelj in filozof Maurice Maeterlinck, po pokolenju Belgijec, se je po 18 letih zakonskega življenja z Georgetto Leblanc ločil od nje. Georgetta je po ločitvi odpotovala v Newyork in je tam otvorila bolnico za zdravljenje ljudi, ki bolujejo na — ljubezni. Dama sprejema pacijente od zore do mraka ter jim daje nasvete, ki jih zajema iz izkustva svojega zakonskega življenja. Poleg tega prireja javna predavanja. Nedavno je pred številno publiko zagovarjala nauk, naj ljubijo ljudje, kolikor jih je volja, le da ne smejo pri tem pozabiti na lastno osebnost. Ljubezen namreč ni nič stalnega, zato mora človek vedno skrbeti za primerno rezervo. Najboljše je po njenem mnenju, če se zaljubljenec bavi s sportom. Skupni vzgoji moških in žensk, o kateri se danes toliko govori in piše, bo sledila nova doba v ljubezenskem življenju, ki jo Georgetta imenuje dobo «veleljubezni». To da bo nekaj povsem modernega. «Veleljubezn» bo z lahkoto nadomestila «romantično ljubezen», ki še vedno prevladuje v našem življenju.

× **Homo diluvii testis.** Po naše: človek, priča vesoljnega potopa! Švicar Johan Jakob Scheuchzer iz Curiha je izdal l. 1708. knjigo, v kateri nastopajo okamenine rib in se bridko pritožujejo nad tem, da ljudje nočejo verjeti, da bi bile njihove okamenine res ostanki rib, ki so svojčas živele na zemlji. Isti Jakob Scheuchzer je opisal in v svoji knjigi tudi reproduciral okostnico, ki jo je smatral za preostanek predpotopnega človeka: homo diluvii testis; dodal je opazko: Betrübtes Beingerüst von einem alten Sünder, erweiche Stein in Herz der neuen Bosheitskinder! Kasneje se je dognalo, da je to okostnica velikega izumrlega močerada; našemu učenemu možu v spomin jo je imenoval slavni Cuvier «Andrias scheuchzeri».

Po slovanskem svetu

Poljsko-jugoslov. kolo

Varšava, koncem marca.

Pred par dnevi se je v avli varšavske univerze vršila ustanovna skupščina akademskega Poljsko - jugoslovanskega kola. Prisotni so bili naš poslanik Jaša Simić, rektor varšavske univerze Lysowski, rektor glavne poljedelske šole Sosnowski, zastopnik ministrstva vnanjih poslov viceminister Bertoni, šef novinskega urada Natansov, profesorji visokih šol z dekani, zastopnik ministrstva prosvete generalni sekretar K. Dawidovski. Avla je bila natlačeno polna mladeži vseh varšavskih visokih šol.

Bilo je več pozdravnih govorov; za našo mladino je govoril Vladimir Nikolić. Govorniki so naglašali pomen nastajajočega Kola za zbližanje omladine bratskih narodov in za lajšanje študij jugoslovenske mladine na Poljskem. G. Nikolić je v poljskem in srbskem govoru navdušeno pozdravljal poljski narod in novo Kolo. Nato so se sprejeli statuti in volil odbor: predsednik je M. Klas, podpredsednik Nikolić, sekretarja Zb. Domlorovski in Slobodan Petrović.

Ustanovitev Kola je prav vesel pojav, ker kaže, kako se naš jugoslovenski svet razen s češkim narodom sedaj tudi trdno spaja z drugim slovanskim narodom, z velikim narodom poljskim.

Razvoj češkoslovaškega časopisja

Lansko leto je izdal dr. Jan Náhlovsky v Pragi izredno zanimivo publikacijo: «Časopisi v češkoslovaški republiki dne 31. decembra 1920.», kjer je podal natančen statističen pregled časopisja na Češkem, Moravi in v Šleziji od l. 1848. dalje. Delo ima svoj veliki pomen, posebno tudi zato, ker nudi zanimiv vpogled v razvoj češkega kulturnega življenja, v njegovo intenzivnost in obseg. Vzporedno z njim ilustrirajo ti podatki tudi nekdaj vladujoče nemško pleme in so vestno zrcalo za karakter razmerja med obemi plemeni.

Glasom prve tabele je izhajalo leta 1848. na Češkem 16 čeških in 25 nemških časopisov, na Moravskem 6 čeških in 13 nemških. V letih 1852.—1856. pade število čeških časopisov na 8, oziroma 7, dočim se nemško ne zviša. Na Moravskem v istih letih upad, a ne tako močan. Z l. 1857. pričenja za češko časopisje čas razmaha, ki ni bil skozi do osvobojenja nič več udušen. Leta 1865. kaže že sledeče razmerje: 42 čeških, 42 nemških časopisov, na Moravi 18 čeških in 24 nemških. In koncem stoletja: na Češkem 440 čeških in 238 nemških časopisov, na Moravi 127 čeških in 86 nemških. Te številke pričajo o naravnost ogromnem narodnem in civilizačnem napredku.

Najvišje število je doseglo češko časopisje na Češkem leta 1923. in 1924., ko je izhajalo 956 časopisov, dočim nemških le 438. Ob prevratu je bilo razmerje sledeče: na Češkem 875 čeških, 403 nemških, na Moravi 211 čeških in 81 nemških. V vseh čeških zemljah skupa, je to leto izhajalo 1097 čeških časopisov in 526 nemških.

Intenzivnost kulturnega življenja dobro ilustrirajo sledeče številke: V vseh čeških deželah (na Češkem, Moravskem in v Šleziji) je izhajalo leta 1848. 40 političnih, nič narodno - gospodarskih, 1 zdravniški in prirodoslovni, 1 gledališki, glasbeni in umetniški, 11 beletrističnih in humorističnih in nič ženskih listov. Leto 1918. očituje pa sledeče stanje: 684 političnih, 38 (1. 1914., 166!) narodno - gospodarskih, 25 zdravniških in prirodoslovnih, 69 gledaliških itd. (1. 1914., 107!) 70 beletrističnih in 13 ženskih listov. — Danes pride 1 časopis na 4551 prebivalstva na Češkem, dočim na Slovaškem 1 časopis na 20.540 prebivalcev. Na Češkem en nepolitičen list na 5820 prebivalcev. —Z—

500 letnica smrti Jana Žižka. 30. marca je v Pragi začela oficijelna proslava češkega narodnega junaka Jana Žižke. V Smetanovi dvorani občinske hiše se je vršila slavnostna akademija katero so priredili češkoslovaški legijonarji. Prireditev je začela s husitsko bojno pesmijo «Kdo ste božji bojevniki». Nato je član «Nar. divadla» igralec Maren recitiral Nerudove pesmi, posvečene husitski epopeji. Minister za nar. obrambo Udržal je imel velik govor, v katerem je podčrtaval zasluge Jana Žižke za češko narodno zgodovino. Praško pevsko društvo «Smetana» je za tem pelo Foersterjevo parafrazo starocheškega korala «Sveti Vaclav». Sledilo je izčrpno predavanje češkega historika in najboljšega poznavalca Žižke, prof. dr. Jos. Urbanека o hrabrem vojskovodji, ki je s svojo vojsko prišel na Moravsko, da uduši katoliško reakcijo. Svečanost se je zaključila z državno himno in je napravila na vse navzoče globok utis. Prisostvoval ji je prezident Masaryk, zastopniki vlade, reprezentanti čsl. armade, delegati vseh kulturnih inštitucij ter mnogo izbranega občinstva.

«Masarykov zbornik», časopis, ki se bavi z Masarykovim življenjem in delom je nedavno izšel v praški založbi «Čin». Uredil ga je V. K. Škrach. V zborniku nahajamo celo vrsto zanimivih prispevkov. Hromadkovo analizo moralne kulturne filozofije Masarykove. Tvrdyjevo razpravo o uplivih pozitivistov na Masaryka, «Impromptu historique», v katerem se nam predočuje paralela med Leninom in Macdonaldom, Masarykovi nazori o sodobni Nemčiji itd. itd. — Zbornik prinaša tudi Trockega kritiko Masarykovega obširnega dela «Rusija in Evropa».

Rešimo sokolski Tabor!

Joža Keršmanc:

Zabava

...V tisto bajno razsvetljeno dvorano je stopil, kamor so zahajali tedaj mladi in stari veseljaki predvsem zaradi bleščeče lepote gospodične Adalgize, o kateri je rekel gospod Roman nekoč svojim prijateljem: «Iz njenega solnička bi pil... tako je lepa!»...

Godba je svirala najbolj poskočne, bile so to arije iz dunajskih operet, katere je gospodična Adalgiza zaradi njihove veselosti in brezskrbnosti posebno ljubila. Gospod Roman, ta večer izvoljenec gospodične Adalgize, don Juan brez primere, vnet pevec, še boljši pivec, dober šahist, izvrsten plavač, brezprikoren turist, poleg tega še alkimist in pesnik, je sedel pri mizi zamišljen, kar sicer ni bila njegova navada, in bolj ogledoval visoko steklenico sekta pred seboj kakor belo, pred njim na mizi vzpro̊eno golo laket demimondke, laket eksotično divno, polno, s svilenim puhom nepoznane dražesti izzivajočo, laket, zaradi katere je bilo uprto vanj toliko zavistnih pogledov...

«Povabil si me k svoji mizi in prišla sem, ker si lep dečko... Tebi pa se sedaj niti govoriti ne ljubi...» je očitajoče pogledala gospodična Adalgiza svojega viteza in dvignila k ustom vitko čašico, v kateri se je penil sekt. «Povej mi kaj lepega, dragi moj — vsaj veselo se posmej, da mi ne oledeni pri tebi srce!»

In ga je objela z golo laktjo okrog vratu.

Gospod Roman pa se ji je narahlo izvil iz objema.

«Ne, Adalgiza, sedaj ne!» je rekel razmišljajoče in si prižigal cigareto.

«Zaboga vendar — kaj je to, kaj naj to pomeni? Pehaš me od sebe kakor ciganska siroto!»

Planila je pokonci, v lica žareča, plamteča, in treščila čašico na tla, da se je razletela v drobne kosce.

«To je impertinentno!»

Skoraj kričala je.

Gospod Roman pa se je tedaj veselo posmejal.

«O ženska vihravost!» je pričel deklamirati (v njem se je iz don Juana vzbudil pesnik). «O ženska nepremišljenost, divjost, razkačenost! Kaj je bilo tega treba, Adalgiza? Glej, študiram... in ob taki priliki sem malce raztresen... O Adalgiza, ti najlepša izmed žen na svetu, ti moja boginja nocoj, sedi nazaj k meni in pomiri se!»

Pomirila se je in zopet sedla nazaj k njemu. Ali grudi so ji burno kipele.

«No maram te, pesnika!» se je pri̊vila k njemu. «Mnogo ljubši si mi don Juan, tak, kakor si se mi nasmehnil, ko sem te prvič ugledala na tem mestu. Pesniška stroka pa mi ne ugaja, po pravici povedano, škrjanček moj.. Toda ti sedaj študiraš, praviš?»

Potisnil ji je v usta širok piškot — znamenje, naj utihne.

«Še ti študiraj z menoj, Adalgiza!»

Posinčala ga je, ali oči so se ji bliskale tako zagonetno; iz užaljenega samoljubja je prikrito pršela maščevalnost...

Vnovič je zasvirala godba, sladko, razkošno, kakor da vabi na ples; šampanjec se je penil, širom dvorane so vzžarevala v mameče beli svetlobi globoko dekoltirana pleča, obramja in prsi lepih blodnic, odetih v svilo, s srebrnimi in zlatimi zapestnicami in ovratnicami pozvončkljavajočih, kadarkoli so se zgenila prešestna telesa. Zuborenje napolizgovorjenih besed, valovanje vseh mogočih vrst smeha, bleščanje pogledov, zaljubljenih, flirtajočih, izzivajočih, otopelih, ugašajočih — vse to je napolnjevalo dvorano, odbijalo se od beline ženskih lakti in tilnikov, prešlo kakor zlat dež v cvenketanje penečih se čaš in se spajalo v en sam hrupen akord: živeti, živeti, živeti! —

Sredi dvorane, pod bleščečo svetilko, pa je sedel on. Popolnoma sam je sedel za široko mizo, pokrit s črnim povehdranim klobukom, pred seboj liter vina. Roke so mu počivale na mizi kakor dvoje kosmatih medvedjih šap, a hrbet je bil usločil, da je bila polovica trščatega trupla nagnjena nad mizo; to je pomenilo, da se je mož stanovitno veselil in da ne namerava takoj izlepa zapustiti čarobnega valovišča. Iz širokega obraza so mu štrleli pod debelim rdečim nosom košati brki, s katerimi je neprestano vzmigaval. Po dvorani je pogledaval samo v dolgih presledkih in to le z belino svojih izbuljenih okroglih oči. Zdaj pa zdaj si je natočil iz steklenice vina v kozarec in pil počasi, cmakaje in napolmižé. Kadarkoli pa je svirala godba poskočnice, je čudovito zaživel, zacepetal z nogama, vzmahnil z rokama in zategло zavriskal:

«Hoppáááa!»

Klobuk se mu je zazibal na glavi, obramje mu je podrhtevalo, oči so mu mežikale, a iz raztegnjenega obraza, iz široko odprtih ust je odmevalo:

«Hoppáááa!»

Ali je dajal mož s tem duška svojemu veselju nad godbo, ali pa se je iz vsega skupaj norčeval? — —

«Pa reci, če ni vreden opazovanja, študiranja?» se je nagnil gospod Roman k svoji Dulcineji.

«Tisti čudni možic tam nod svetilko?» se je zasmejala.

«Dà, tisti čudni možic...»

«K njemu pojdem na kratek pomenek!» se je nepričakovano odločila lepa Adalgiza; zdelo se ji je namreč, da je nastopil baš ugoden trenotek, da izvrši svoje maščevanje. «Ti vitez moj, pa imaš sedaj priliko, da se enkrat poštено naštudiraš... Saj ta brkati korenjak z litrom pred seboj je pravzaprav krasen dečko, in kakor se mi zdi, pesnik gotovo ni... torej se ob njem ne bom dolgočasila...»

In je vstala in odšumela, polna in gibka, s svetlimi zapestnicami in ovratnico pozvončkljavaje, proti sredi dvorane in sedla korenjaku nasproti.

«Dober večer, gospod!»

«Dober večer Bog daj, lepa dama!» je odzdravil korenjak. «Povejte mi, če imate pri sebi pratiko! Rad bi vedel, kakšno vreme bo jutri: ali bo solnčno ali oblačno.»

«Kako originalen možic, kako originalno izprašujete!...» se je sladko zasmejala lepa prešestnica in ga prijela za roko. «Nimam sicer pratike, pa vseeno vem, kakšno bo jutri vreme: lepo solnčno...»

Korenjak je bušknil v krohot.

«Hitro sem vas vjel v past, lepa dama! Ničesar ne veste! Trojka! Ravno nasprotno je res: oblačno bo jutri!... Poglejte, pratika kaže tako!»

In je izvlekel iz žepa pratiko in jo položil na mizo.

«Pustimo šale!» ga je objela. «Prišla sem k vam, da se pogovoriva kaj veselega, a ne da bi razpravljala o vremenu... Postanite moj mož, lepi gospod... moj mož za to noč in za vekomaj!»

Skrivnostno se je nasmehnil korenjak, ko je čul te besede.

«Pa vendar ni danes pustni torek, da govorite tako, lepa dama!»

Gospodarstvo

Prijava za trošarine prosto žganje

Kakor smo že v članku «Žganjarski kotli gostilničarjev in trgovcev» omenili, smejo oni, ki prodajajo ali točijo alkoholne pijače, kuhati žganje iz doma pridelanih snovi brez vsake prijave in na poljubnih žganjarskih kotlih, morajo pa skuhano žganje zatrošariniti, kolikor nimajo dovoljenja, da se jim dotično žganje pusti za domačo potrebo trošarine prosto.

Dovoljenje za trošarine prosto žganje se podeljuje gostilničarjem in trgovcem z alkoholnimi tekočinami (vinom, pivom, žganjem, špiritom, likerji itd.) vedno le za eno leto. To leto pa ni koledarsko leto, ki se prične 1. januarja, temveč tako zvana proizvodna doba, ki prične s 1. septembrom in konča z 31. avgustom prihodnjega leta.

Količina žganja, ki se pusti trošarine prosto, se določa po številu družinskih članov, starejših od 18 let. Za družinske člane se štejejo člani rodbine in služabništvo (hlapci, dekle), ne pa tudi detavci.

Ako ne šteje družina več nego 5 članov, se pusti trošarine prosto 25 hektolitrskih stopenj alkohola, če šteje preko 5 pa ne več nego 10 članov, se pusti 50 hektolitrskih stopinj alkohola, a če šteje nad 10 članov, se pusti 75 hektolitrskih stopinj alkohola.

V Sloveniji se kuha povečini 40 stopinjsko žganje, zato sme oni, ki ima do 5 članov, skuhati približno 60 litrov žganja, drugi pa sorazmerno več (120 ali 180 litrov).

Kdor hoče dobiti dovoljenje za trošarine prosto žganje za domačo potrebo, mora vsako leto najkasneje do dne 15. avgusta prijaviti svojo zahtevo pri pristojnemu županstvu, da ga to vpiše v poseben seznamek, ki ga mora do 20. avgusta predložiti oddelku finančne kontrole v preizkušnjo. Če se ugotovi, da je prijava v redu, izroči oddelek upravičencu iz seznamka izrezan kupon, na katerem je navedeno, koliko hektolitrskih stopinj alkohola (ae koliko litrov žganja) sme prijavitelj imeti nezatrošarinjenega. Ta kupon mora upravičenec priložiti svojemu eregistru o žganju, skuhanem iz sirovin lastnega pridelka.

Na prijave, ki se vložijo po 15. avgustu, se ne ozira. Izjema je pri onih osebah, ki začno trgovati z alkoholnimi tekočinami po 15. avgustu. Te osebe so smele do pričetka trgovanja kuhati žganje kakor se jim je ljubilo, pa jim tudi ni bilo treba nobenega žganja za domačo potrebo zatrošariniti, četudi so ga kuhale iz kupljenih snovi. S pričetkom trgovanja z alkoholnimi tekočinami so prišle pod strožjo kontrolo in obveznost, da morajo tudi žganje za domačo potrebo zatrošariniti. Pustiti se jim sme trošarine prosto le izvestna količina po številu družine. Ker pa dne 15. avgusta, ko je rok za vložitev prijave potekel, še niso mogli prijave vložiti, se jim rok za prijavo določi z 48 urami po pričetku trgovanja ali točenja. Takim osebam se seveda ne dovoli enaka količina žganja, kakor osebam, ki skozi celo leto trgujejo, temveč le sorazmerno s številom mesecev, ki še manjka do konca dotične proizvodne dobe. N. pr. če nekdo začne trgovati dne 11. januarja, pa ima 3 rodbinske člane, stare preko 18 let, se mu odmeri količina takole: do 31. avgusta je še 7 popolnih mesecev, zato se mu dovoli le sedem dvanajstin od 25 hektolitrskih stopinj alkohola, t. j. 15 stopnj.

V avgustu lanskega leta so veljali še stari predpisi, ki niso poznali predhodne prijave, zato tudi noben gostilničar all trgovec ni prijavil svoje zahteve za trošarine prosto žganje. Ker pa nikakor ne gre, da bi zaradi izpremembe predpisov trpeli oni, ki niso do 15. novembra 1923. pokuhali žganja trošarine prosto po starih predpisih, je generalna direkcija posrednih davkov z dne 18. januarja 1924., številka 2053 (Finansijska služba, stran 24) pojasnilo, da ni nobenega zadrška proti temu, da se priznajo osebam, ki točijo ali prodajajo žganje, pa do 15. novembra 1[illegible] še niso izkoristile dovoljenja za trošarine prosto žganje po starih predpisih, one količine žganja, ki jim pritečejo po novih predpisih.

Gostilničarji in trgovci, ki imajo še drozgo iz lastnih snovi na razpolago, pa lansko jesen niso kuhali trošarine prosto, smejo torej že sedaj zahtevati, da se jim pusti za domačo potrebo skuhano žganje trošarine prosto. Treba jim je le svojo zahtevo pri županstvu prijaviti. Dovoliti se jim pa morajo one količine, ki so določene za celo leto in ne le za 5 mesecev.

Položaj na lesnem trgu

Prilike na naših lesnih tržiščih so se, kakor je podoba, v zadnjem času nadalje zboljšale. V državi sami sicer lesa na kupčija ne uspeva najpovoljnejše, pač pa je povpraševanje iz inozemstva v zadnjem času precej oživelo. Povpraševanje po stavbnem lesu s strani domačih kupcev je letos znatno manjše nego je bilo v istem času prošlega leta. Temu je kriva deloma denarna kriza, deloma pa zmanjšana stavbna delavnost ki ki je mnogo manj živahna, kakor je bila zadnja leta.

Izvaža se les največ v Italijo, posebno iz Slovenije, nadalje v Grčijo in Severno Afriko. Odkar se je popravil francoski frank, se je začela živahnejše zanimati za naš les tudi Francija. Po specijalnih vrstah lesa povprašujeta posebno Nemčija in Avstrija. Ukinjenje prometnih omejitev na obmejnih postajah v Buchsu in St. Margarethen bo zelo pogodovalo lesnemu izvozu v Francijo.

V Sloveniji sami so veliki izvozniki lesa nedavno še tožili o mrtvilu, a sedaj prihajajo tudi ti polagoma na svoj račun. Italijanski interesinti sicer že dalje časa enako povprašujejo po našem rezanem lesu, toda so jim bile pred tedni cene pri veleizvoznikih previsoke, tako da so nakupovali raje les pri lmetih. Da so v Sloveniji previsoke cene, tožijo tudi Srbijanci. Tako poroča beograjsko časopisje, da so se licitacije dne 24. marca, katere je razpisalo ministrstvo za agrarne reforme za gradnjo lesenih hiš, udeležili tudi Slovenci, ki so ponujali tesani stavbni materijal po 600 Din kub. meter, franko postaja v Sloveniji, a rezani stavbni materijal po 900 Din. Te cene označuje beograjsko časopisje za pretirane. Izvoz iz Slovenije je zadnje dni vendar postal precej velik in gre preko Jesenic v inozemstvo dnevno 50 do 60 vagonov rezanega lesa.

Cene na jugoslovanskih tržiščih so precej stalne in valovanje dinarja ni mnogo uplivalo nanje. V Sloveniji so notirale zadnje dni povprečno: hrastove klade I. 1800 do 2500, II. 1200 do 1800, hrastove klade za furnirje 2300 do 3500, hrastovina na zrcalni rez 5500 do 6000, hrastove deske, do 5 cm, obrezane 2200 do 2800, preko 5 cm, obrezane 2500 do 3100, hrastovi buli 3200 do 3600, francoske dožice, 1000 komadov, 15.000 do 22.000, sirovi frizi, ozki, 1600 do 2300, široki 1400 do 1600, bukove klade I. 300 do 400, bukovi frizi 750—900, javorove klade I. 700 do 800, jasenove klade I. 700 do 900, brestove klade I. 500 do 650, mehko tesano blago 600 do 800, mehko žagano blago 600 do 800, drogi za brzojav, hrastovi 40 do 150, jelovi 50 do 80, železniški pragi, hrastovi 40 do 80, bukovi 30 do 50, drva za kurjavo, bukova, I., vagon 2700 do 3000, II., vagon 2200 do 2400, mešana 2400 do 2700, oglje, vagon 9500 do 10.000 Din.

Na avstrijskem tržišču vlada stagnacija. Konkurenčna sposobnost avstrijskega lesa na inozemskih trgih je zmanjšana, ker so cene radi splošnih fiskalnih obremenitev visoke. Jugoslovansko blago precej uspešno izpodriva avstrijsko. Na čehoslovaškem trgu so v zadnjem času cene rasle, čemer pa bo gotovo napravila konec čvrstoča čehoslovaške krone. Povpraševanje inozemstva po čehoslovaškem lesu je precejšnje. Madžarska malo kupuje. Francija, Anglija, Belgija in Holandska zopet močno povprašujejo po lesu. Anglija kupuje zlasti švedski les.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (2. t. m.) Pšenica: baška, 79 do 80 kg, 2 odst., 2 vagona 323 do 325. Ječmen: baški, 66 do 67 kg, 1 vagon 335. Oves: baški, duplikat kasa, 2 vagona 280. Turščica: baška, 31 vagonov 235 do 247.5. Moka: «0», duplikat kasa, 1 vagon 505; «6», 1 vagon 320 do 325. Tendenca nespremenjena.

Zagrebški tedenski sejem (2. t. m.) Sejem je bil slab radi deževnega vremena. Kupcev je bilo zelo malo. Inozemcev sploh ni bilo. Cene popuščajo. Notirajo za kg žive teže: voli domači I. 14 do 14.75, II. 13 do 13.75, III. 12 do 12.5, bosanski I. 13 do 13.5, II. 11.25 do 12, III. 10 do 11, krave domače I. 12 do 13, II. 11.5 do 12, III. 9 do 10, biki 14 do 15, čokli 10 do 11, junice domače I. 13.5 do 15, II. 12 do 13, bosanske 11 do 12, junci domači 14 do 15, bosanski 13 do 14, teleta 15 do 16.5, svinje do 1 leta 20.35, nad 1 letom 20 do 22, nepitane 20.25 do 22.4, pitane 23 do 24 Din. — Konji po komadu: težki 14.000 do 15.000 kmečki 6500 do 7500, srednji 8000 do 9000, jezdni 8000 do 10.000 Din; za klanje po 2.20 do 4 Din za kg žive teže; žrebeta po komadu: enoletna 4500 do 5000, dvoletna 5500 do 6000 Din. Krma: navadna detelja 125 do 150, lucerna 150, seno neprešano I. 125, II. 75 do 100, prešano I. 150 Din za 100 kg.

Zagrebška vinska borza (2. t. m.) Bilo ni povpraševanja in ne zaključkov. Za blago so ugotovljene nastopne cene: belo namizno vino 1923., 0.23 odst., stenjevaško, franko vagon Stenjevac 5.50; belo zagorsko, 8.5 odst., Konščina ali Zlatar v vagonu natovorjeno 3.50; vršaško, belo, novo, 10.5 do 11 odst., pariteta Zagreb, 4.12 in pol; vršaško, črno, 12 odst., 4.50; dalmatinsko, črno, 11 do 12 odst., Sušak, po malig. 37.50; dalmatinsko, belo, Sušak, po malig. 40 Din.

= **Fuzija Jadranske banke s Podunavsko - trgovačko - akcijonarskim društvom v Beogradu** je bila pretečeno nedeljo zaključena. Podrobnosti o tej fuziji še niso znane. Ve se le toliko, da bo kapital fuzionirane banke znašal 120,000.000 Din. Uprava Jadranske banke prevzame Podunavsko - trgovačko akc. društvo v Beogradu. Centrala fuzionirane banke bo v Beogradu. Ljubljanska centrala Jadranske banke se razpusti. Podunavsko trgovačko d. d. je po svojih zastopnikih ocenilo notranjo vrednost delnic Jadranske banke na nižjo vsoto nego je nominalna vrednost. Glavno ravnateljstvo prevzame direktor Podunavskega a. d. S. Karamata. V ustroistvu Jadranske banke in zlasti v njeni upravi se izvršijo znatne izpremembe. Novi zavod se bo imenoval «Jadransko - podunavska banka». S to transakcijo je zaključena ena najbolj tužnih epizod v našem gospodarstvu. Upati je, da bodo novi gospodarji uvideli, da morajo odločno prekiniti z vsemi pogreškami, ki jih je delala prejšnja uprava. Kakor se bo zavod glede tega in glede naših narodno - gospodarskih interesov obnašal, tako bo stališče naše javnosti napram njemu.

= **Cene mesu in masti v Zagrebu** so zaenkrat nespremenjene, čeprav so cene svinjam znatno nazadovale, to pa zaradi tega, ker povpraševanje po izdelkih, posebno po boljših vrstah naraška. Cene v Zagrebu so: tvorniška mast v sodih 35, čista svinjska mast 36.5, sveža slanina 34, praška gnjat 50 — 52, cesarsko meso 37, safalade, ekstra in pariške 37 Din vse na debelo.

= **Zabrana prevoza vžigalic iz novih pokrajin v Srbijo.** Iz Beograda poročajo, da je po naredbi generalne direkcije državnih železnic železniškim postajam v novih pokrajinah države zabranjeno prevzemanje pošiljk vžigalic, naslovljenih na oblasti v starih mejah Srbije in Južne Srbije.

= **Za zboljšanje pomorskega prometa.** V prvi polovici aprila se bo vršila v prometnem ministrstvu v Beogradu konferenca, na kateri se bo razpravljalo o stanju in zboljšanju našega pomorskega prometa, ki bo, kakor so izgledi, igral vedno važnejšo vlogo.

= **Nova carinska tarifa** bo dovršena po vesteh iz Beograda tekom 10 do 15 dni.

= **Žrtev dunajske špekulacije s frankom.** Z Dunaja poročajo, da je bančna firma Hermanyi und Herzmann ustavila svoja plačila zaradi velikih izgub, ki jih je imela pri ponesrečeni špekulaciji na baisse francoskega franka. Nekriti dolgovi znašajo 12 milijard aK.

= **Naraščajoči obtok bankovcev v Madžarski.** V tretjem tednu marca se je obtok bankovcev v Madžarski ponovno znatno povečal in sicer za 45.2 miljarde mK. Država je dobila 20 milijard mK kredita.

Sokol

Sokol I. v Ljubljani. Prosvetni odsek priredi v soboto dne 5. aprila ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih predavanje. Predava dr. Fran Čadež: «O skrivnostih elektrike». Bratje in sestre, udeležite se polnoštevilno.

Sokolsko društvo v Šiški priredi v nedeljo 6. aprila «Telovadno akademijo» z bogatim sporedom. — Pričetek ob 20. v društveni dvorani. — Število vstopnic je omejeno; dobe se v predprodaji pri br. Tušarju, Kolodvorska cesta in bratu Weilgoniju, Celovška cesta. — Zdravo! Odbor.

Sokol Ježica. Prosvetni odsek Sokola priredi v soboto 5. aprila točno ob četrt na devet pri Ruskem carju predavanje g. profesorja Dolžana iz Ljubljane. Kakor svojčas o «pračloveku», bo tudi sedaj vsem lahko umljivo in znanstveno pojasnil «nastanek naše zemlje» in nje današnjo geološko zgradbo. Vstop vsem prost.

Sport

Službene objave LLAP

(Iz seje tehničnega odbora dne 31. III.)

Kooptirata se za Lask Kandare L. ter za S. K. Primorje Sancin S.

V splošno jury za lahkoatletske prireditve LLAP. se imenujejo še sledeči gospodje: ing. Debeljak, Fink in Kandare Boris.

V nedeljo 6. t. m. se vrši cross-country za prvenstvo Slovenije. Start in cilj na igrišču S. K. Ilirije. Začetek ob 10. Tekmovalci morajo biti na igrišču najpozneje ob 9.30. Na razpolago jim je garderoba S. K. Ilirije. Prijave naj se pošiljejo do sobote na naslov Franc Zadnek, univerza, s prijavnino 10 Din. Podsavezni sodniki gg. Bar, ing. Bloudek, Brumat, ing. Debeljak, Fink, Gregorič, Kandare, B., Ludvig, Marinko, Sancin Danilo in Savo, Slamič, Švigelj Zd., Vodišek, ing. Vučina in Zadnek se pozivljajo, da se udeleže sestanka v soboto 5. t. m. ob 20.30 v kavarni Emona, damska soba.

Olimpijski dan 13. aprila. Vsi klubi, včlanjeni v LLAP. morajo postaviti za propagandno štafeto skozi mesto vsaj eno moštvo z osmimi tekači. Udeleže se je lahko neverificirani tekači. Za popoldne mora postaviti vsak klub vsaj eno moštvo za olimpijsko štafeto in damsko štafeto 4 × 60 m. Prijave naj se pošljejo do 9. t. m. opoldne na naslov F. Zadnek, univerza. Natančni razpis za to dan se objavi pozneje. — Tajnik.

Olimpijski dan 1924. Letošnji olimpijski dan se vrši v nedeljo 13. aprila po vsej državi in v največjem stilu za zbiranje sredstev za olimpijado. Po Sloveniji se vrši v Mariboru, Celju in v Ljubljani. Najvažnejše točke sporeda so telovadna akademija, sportna manifestacija, štafetni tek po mestu, nogometne in lahkoatletske tekme, kolesarska dirka in večerna zabava. Po mestu se bodo prodajale olimpijske srečke in olimpijski znaki. Olimpijada prične že meseca maja ter je skrajni termin, da zberemo po svojih močeh za olimpijski fond. Kupujte olimpijske srečke.

Manifestacijski obhod sportnikov na olimpijski dan bo za Ljubljano izredno važna prireditev. Sprevoda se udeleže sportniki v vseh panogah, ki se pri nas goje. Zastopani bodo nogomet, lahka atletika, hazena, težka atletika, plavanje, veslanje, tennis, zimski sportniki, turisti, kolesarji, motociklisti in avtomobilisti. V vsem je dosedaj prijavljenih približno 700 sportnikov, ki nastopijo deloma v sportnih dresih in s sportnih orodjem. Podrobnosti o manifestaciji še objavimo, istotako ulice, kjer bo šel obhod.

Gradjanski se je v torek zvečer vrnil s svoje turneje po Turčiji v Zagreb. Mnogobrojno zagrebško občinstvo je pozdravilo svoje sportnike zelo prisrčno ter jim priredilo živahne ovacije.

Seja upravnega odbora LNP. vrši se v petek, 4. t. m. ob 18. uri v sobi Sportne zveze, Narodni dom. — Tajnik I.

Iz upravnega odbora JNS. Iz seznama JNS. se črta Athletik-Sportklub (Celje), ker je razpustil svojo nogometno moštvo.

S. K. Primorje. Odbor vabi vse dame, ki želijo pristopiti v hazensko sekcijo, da javijo svoj pristop na naslov: S. K. Primorje, kavarna «Zvezda». Odbor.

Ljubljanski sportni klub. V petek, dne 4. t. m. ob 8. zvečer sestanek vseh članov veslaške in plavalne sekcije v gostilni pri Mraku radi udeležbe pri olimpijskem dnevu. Tajnik.

Šah

MOJSTRSKI TURNIR V NEW-YORKU.

Po enajstem kolu so se odigrale vse viseče partije. Bogoljubov je dne 26. marca prekinjeno igro z dr. Laskarjem opustil in se obenem remisiral visečo partijo z Aljehinom. Marshall je po 78 potezah porazil Janowskega, Capablanca po 77. Yatesa. Partija Maroczy-Yates je končala z zmago prvega.

Stanje po XI. kolu je sledeče: Dr. Emanuel Lasker 7 in pol, Aljehin 6 in pol, Capablanca in Reti 6, dr. Tartakower, Bogoljubov, Marshall in Maroczy 5, Janowski 3 in pol, Edvard Lasker 3, Yates 2 in pol.

S tem je končana prva polovica turnirja, v kateri je ostal zmagovalec stari svetovni mojster dr. Lasker, ki vrh tega ni izgubil nobene partije. Število njegovih točk odgovarja 75 odstotkom. Vendar pa se more splošna slika še znatno izpremeniti, ker je treba odigrati še 11 nadaljnjih iger.

Tujci v Ljubljani

Od torka na sredo je prenočilo v Ljubljani 165 tujcev in sicer v hotelu:

UNION 49, med njimi: Backhaus H., inženjer, Dunaj; Brückner Viljem, inženjer, Gradec; Bresciani Bartolo, lesotržec, Modena; Forgač Franc, trgovec, Zagreb; Freund Rudolf, trgovec, Dunaj; Fonzari Basilio, trgovec, Villese; dr. Fonzari Seb., trgovec, Villese; Fonzari Emil, trgovec, Villese; Grom Franc, trgovec, Trst; Hochman Karl, trgovec, Dunaj; Ivičič Ivo, trgovec, Zagreb; Iv. Jerstmayer, trgovec s konji, Celovec; Jug Ivan, trgovec, Zagreb; Kovač Maks, trgovec, Zagreb; Klepetar Emil, trgovec, Zagreb; Lončarič Josip, industrijalec, Zagreb; Lissetz Hans, trgovec, Celovec; Mandl Lavoslav, trgovec, Novi Sad; Neumann Žiga, trgovec, Zagreb; Pavlin Feliks, trg. potnik, Dunaj; Jakob Steiner, trgovec, Dunaj; Stürzenegger Hans, potnik, Milan; Müller Alfred, tovarnar, Dunaj; Schönberger Moric, trgovec, Budapest; Wiener Ivan, trgovec, Dunaj.

SLON 31, med njimi: Angelino Nikola, industrijalec, Trst; Bertiglia Fran, trgovec, Casal; Citter Armando, trgovec, Trst; Grundner Rajmund, zastopnik, Dunaj; Krajcar Pavel, trg., Zagreb; Kolonič, trgovec, Pančevo; Mallini Kolonič, trgovec, Zagreb; Mallini Kosta, trgovec, Novi Sad; Recar Štefan, lesotržec, Trst; Sanpietro Dolfino, trg., Alessandria.

JUŽNI KOLODVOR 15, med njimi: Anzel Domenico, trgovec, Tarcento; De Gorgio Alojz, trgovec, Udine; Maranesi Santo, trgovec, Rovato.

LLOYD 7, med njimi: Mijoč Ivo, trgovec, Livno.

TRATNIK 5.

SOČA 12.

STRUKELJ 15, med njimi: Gjurski Branislav, trgovec, Zagreb; Sanzenbacher Frida, baletka, Hamburg.

Poleg tega v gostilnah: De Schiava 9, Stari tišlar 8, Ravnik 5, Lozar 4, Kovač in Možina po 2, Amerikanec 1.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

«Pustni torek imamo tu vsak večer, vsako noč, čeprav ga ni v vaši pratiki!» ga je poljubila, vzpenjaje se z desno nožico na njegova kolena, z rokama na njegovem širokem obramju. «Mi se tu ljubimo in uživamo, vedno v brezdelju, a vendar vedno siti — ne poznamo, kaj je trpljenje, poznamo samo veselje, samo radost uhej!»

«Tako, tako . . .» se je zresnil korenjaku obraz. «Ne veste, kaj je trpljenje — poznate samo uživanje in veselje, pravite — —»

«Pojdi z menoj!» ga je zavabila, ne da bi ga poslušala. «Najlepši si izmed vseh teh veseljakov v dvorani . . . lepši celo od mojega viteza Romana . . .»

Obraz korenjaka pa je postajal čimdalje bolj resen in mrk.

«Torej v brezdelju živite, ob ljubezni, šampanjcu in pečenki — —» je zahropel votlo, stiskaje pesti, «a narod tam dela kakor črna živina in mora biti zadovoljen, ako ne strada ovsenega kruha . . . Ne, ne pojdem s teboj, punčka moja, kajti meni se hoče drugačne zabave . . . zabave, kakršne gotovo še ni bilo v tem lepem paradižu . . .»

In korenjak je shrumel s stola kviško tako naglo, da je oblečala gospodična Adalgiza s prevrnjenim stolom vred na tleh pred njim prej, nego se je mogla vprašati, kako je prišlo do tega tako naglo, da niti opazila ni, kdaj je potegnil nenavadni gost izpod suknje bič in se zavrtel ž njim v vihteči desnici visok in plečat besno po dvorani. Ko se je ozrla, je videla samo, da se sklanja nad njo njen vitez Roman in jo dviga s tal — vso dvorano pa je napolnjeval hrušč in trušč, da še nikoli takega.

«Delat, delat, delat!» je grmel korenjak in njegov bič je neusmiljeno švrkal po glavah šampanjca pijanih mladičev in starcev, po golih plečih v svili bleščečih vlačug. «Vi lenuhi, potepuhi v cilindrih in frakih, vi lažni kultivirani, puhleži, ki vam je bog trebuh, gola ženska in denar, — vi domišljavi ženski stvori v svili in brokatu, ki se valjate v prešestvu in prezirno gledate vsakogar, kdor vam ne poje slave — — — jaz vam bom pokazal!»

Godba je utihnila, gostje so vstajali s stolov, dvigale so se pesti, da bi udarile po korenjaku in mu iztrgale bič.

«Norec, norec, norec!» je kričala množica.

Korenjak pa se ni dal tako zlepa ugnati v kozji rog. Vrteč se spretno po dvorani je še bolj udrihal z bičem po glavah in plečih.

«Delat, delat, delat, ti gadna druhal!»

Panika v dvorani je bila na višku. Kakor preplašene ovce so begale semintja dame, gospodje pa so naskakovali besnečega junaka v svojih frfotajočih frakih in ga obmetavali s črnimi cilindri.

«Norec, norec, norec!»

Vse zaman! Korenjak kakor da je bil nepremagljiv. Njegov bič je žvižgal dalje, in kamor je udaril, je udaril izdatno — —

Pa so se odprla vrata v dvorano hrupoma nastežaj in nad glavami begajočih in naskakujočih so se posvetili kakor odrešenje ostri bajoneti orožnikov.

«V imenu postave!»

V nekaj trenotkih je bil korenjak uklenjen. Kakor razbojnika so ga peljali iz dvorane — on pa se je smehljal, se pri vratih še obrnil proti množici in zateglo zarenčal:

«Kaj ni bila to imenitna zabava, slavna gospoda — zabava z batino?!»

Ob strani gospoda Romana je slonela gospodična Adalgiza temna, drhteča; z levico je objemala svojega viteza, z desnico je dvigala z mize polno čašo sekta, a njene ustnice so šepetale:

«Maščevati sem se hotela nad teboj, Roman, pa je došlo maščevanje nad mene . . . Bilo je strašno! . . . Ta čaša šampanjca na tvoje zdravje, da bom zanaprej zvesta samo tebi, škrjanček moj!»

Gospod Roman pa je stiskal svojo skesano Dulcinejo na prsi in ji tako-le odgovarjal:

«Samo da te ta čudni hudi možic ni pohrustal, Adalgiza, ti najlepša izmed žen na svetu, ti moja boginja nocoj!»

III.

To milo dala teti Mici,
najboljši v kraju sta perici.
ta vidi pene in se čudi,
kaj milo «Zlatorog» vse nudi.

(Nadaljevanje sledi.)

Knjige o polku

Memoari

Pred vojno smo poznali iz tujega slovstva n. pr. memoare *Napoleona* ali *carice Katarine* ali *Giacoma Casanove* ali *Bismarcka* in *Crispija*. To so bili klasični memoari. Iz ožjega domačega slovstva so pomembni in zanimivi spomini *Vošnjakovi*, Ernestine *Jelovškove*, manj *Alešovčevi* in Andreja *Pajka;* velezanimivi in ilustrativni so srbski spomini prote *Matije Nenadoviča* ali *Gruičevi*. Koliko zgodovine, koliko bolesti in nad, koliko srčnih utripov je v takšnih spominih! Zrcalo dobe in roda so to. V tem zrcalu vidiš naše prednike, njih dušo, govor, misel, čutenje; spoznavaš njih vzgojo, njih nagibe in slabosti, jih razumeš, jim včasih odpuščaš ali korigiraš sodbo o njih. Tout comprendre c' est tout pardonner. Evo, kako živi so *Pivkovi* spomini na Carzano! Žal, da še vedno ni peresa, ki bi napisalo doživljaje naših v Dobrudži in v Rusiji, ali delo naše mafije, ki je širši javnosti ostalo sploh neznano!

Nekateri se v svojih spominih vračajo v davno dobo. Spominjajo se le zase nanjo, jo še enkrat prežive, zadovoljno pušijo svojo pipico in ležejo zvečer k počitku, kakor gospod Mirodolski. Drugi se v spominih poslavljajo od življenja z obžalovanjem, da je že zatonilo; pod račun potegnejo črto in prezentirajo saldo. Evo, sodite! Tretji pa se branijo, ali obtožujejo, ali vsiljujejo drugim svoja očala, ali se delajo interesantne, ali pa celo zavestno korigirajo zgodovino. Oblika memoarov je le zunanja, «spomini» so že postali bojno sredstvo.

Takšnih memoarov je v zadnjih letih izšlo na stotine, morda na tisoče. Vsakdo bi že rad pisal memoare, od prvega vodilnega državnika do zadnjega podrepnika ali predsobnika, ki je smel diplomatu vrata odpreti, pa misli, da je tudi on delal zgodovino. Memoare pišejo aktivni in penzionirani diplomati, propadli poslanci, predsedniki, agenti, komorni sluge, tiskovni šefi, generali, atašeji, dame, — memoarov je legijon. Čudno je le to: *Vsi so zanimivi.* Res ali ne, prikrojeno ali iskreno ali potvorjeno, od angleškega diplomata ali dementirani od *Katarine Schratt*, — vsi so zanimivi. Vsak takšen spomin je dokument, včasih le document humani, včasih političen dokument prvega reda, a nikdar lesen, nikdar dolgočasno žganje. Moje police se šibe takšnih knjig, vedno več jih je in vedno novi ljudje se «spominjajo». Žal pada z naraščajočim številom kvaliteta teh spominov. Nekoč so memoari gospoda *Manolescu-a*, Kneza hotelskih tatov», bili in so še danes prav interesantni; toda samo — senzacijonalne spekulacije raznih skrahiranih eksistenc so prav plehke, tako spomini neke dvorne dame na cesarjeviča *Rudolfa* in baronesо *Večero;* ali Leopolda *Burga* in *Wölfinga* «razkritja» ničevosti. To so bolj spisi za honorar, založnikov račun na kanaljo, ki še vedno rada in s tiho pobožnostjo sočustvuje z najvišjimi in najveličastnejšimi. Ti memoari na mojo polico nimajo dostopa.

Kmalu po sklenitvi premirja je izšla brošura kneza *Lichnowskega:* «Moja misija v Londonu», krepka, pogumna knjiga. Lichnowski je bil nemški poslanik v Londonu 1914., a se je protivil oficijalni nemški politiki ter padel zato v nemilost. Njegova brošura je krepka obtožnica proti Wilhelmu in njegovi diplomatsko-generalski nesposobni kliki. Lichnowskega spis je na široko odprl vrata. *Eduard Bernstein* je v mirnem, lepem spisu podal spomine na leta svojega eksila v Londonu; knez *Bülow* se je zaman poskusil opravičiti in obtožiti zaveznike v «Deutsche Politik»; dolgočasni *Bethmann-Hollweg*, nemški kancler 1914., je sledil z «Betrachtungen zum Weltkrieg». Iz tega spisa se jasno vidi, kako je ta kancelar taval poštenega srca, toda zavezanih oči naokrog, se odločil takorekoč po gumbih in vodil politiko kakor kakšno loterijo, kadar mu niso vzeli vodstva v svoje roke gg. generali. Drugačen je energični *Erzberger*, ki z mnogo več sile in manj pretenzije docela subjektivno ponavlja svoje «Erlebnisse im Weltkrieg» in jalove poizkuse, kako bi Nemčiji pomagal iz močvirja, v katero so jo zavozili njeni odgovorni.

Sploh so se izprva največ «spominjali» poraženi. Ogromna literatura je nastala najprej iz obtožb, kakor Lichnowskega in iz impotentnega slikanja, kako so propadli. Potem so sledili *obrambni* spomini, in končno *odgovori* nanje s nasprotnimi argumenti. Vmes pa par «senzacij» brez vrednosti. K. F. *Nowak* je napisal «Den Weg zur Katastrophe», kako je Karl Poslednji migljal sem in tja in končno vse skupaj izgubil. *Gessenov* «Arhiv ruskoj revolucii» je zbornik takšnih spisov in spominov na partizanščino (rusko državljansko vojno); resni document humain so *carična pisma Nikolaju II.* in njegov *dnevnik;* Nowakovemu sličen je spis generala *Komarova* o polomu ruskega carstva o slavni abdikacijski sceni v vagonu glavnega stana. Najresnejši ali za razumevanje ruskega carskega poloma najbolj instruktivni pa so spomini ruskega Bismarcka., Sergeja I. Witte-ja, ki je poizkusil rešiti carstvo malo pred polomom in ki podaja v svojih «Vaspominanija, Carstvovanije Nikolaja II.» pretresljivo sliko propadanja velike in silne države, ki je nikdo ne vodi. Na eni strani je zanimiv pendant Witteju L. N. Trockij, ki opisuje zgodovino prve ruske revolucije 1905., svojo obsodbo, pot v katorgo in dramatični svoj pobeg iz Sibirije. Drugi pendant Witteju je pa proslul IV. zvezek *Bismarckovih* spominov. Popreje so bili dopuščeni le prvi trije, četrti je ležal pri založniku Cotti in čakal boljših časov. Ti so prišli (za založnika) s prevratom; vkljub protestom nemile ex-cesarske rodbine in tudi vkljub njeni privatni tožbi je IV. Bismarckov zvezek izšel. Kakor Witte nesposobnost Nikolaja II., tako obtožuje Bismarck nesposobnost obeh Viljemov, zlasti II., in oba avtorja rišeta svoja gospoda tudi po značaju v prav slabi luči.

Sledi nov val. General *Cramon* je v svojih spominih podal svoja opazovanja v avstro-ogrskem glavnem stanu, nabrana v 4 letih, ko je avtor v njem zastopal enakomeno nemško institucijo. Generaloberst von *Hausen* je izdal svoje «Spomine na bitko ob Marni», generaloberst von *Kluck* svoj «Pohod na Pariz» (Kluck je bil šef tiste nemške armade, ki je prodrla 1914. najdalje čez Marno in bila ob premembi vojne sreče v največji opasnosti). Nemški *kronprinc Wilhelm* je izdal kar dvoje knjig: Memoare, in Spomine do vojne. Poslednji so mestoma prav brezsrčni. Prosluli general Erich *Ludendorff* je izdal dokumente nemškega generalnega štaba in poleg njih svoje osebne Spomine iz vojne, slične spomine tudi veliki admiral von *Tirpitz*, *Liman von Sanders*-paša pa «Pet let v Turčiji». Vsi ti branijo ali žele braniti svojo in Wilhelmovo politiko, so pa seveda in nehote le odkrili vse mišljenje in vso krivdo nemškega cezaro-imperijalizma in militarizma. Njega avstrijskega dvojnika je razgalil — nehote in v drugačnem namenu — v svojih IV. gostobesednih zvezkih veliki «Vorschuss-sieger» *Conrad von Hetzendorf*, ki neženirano opisuje, kako so na Dunaju pripravljali vojno in jo želeli in v njo rinili in drveli.

Memoarov je še več in več in več. *Princesa Blücher* (Angležinja) je napisala «Intimne zapiske o dogodkih, politiki in dnevnem življenju Nemčije med vojno in socialno revolucijo 1918». *Georges Clémenceau* je v polemični obliki izdal svoje spomine, branitelj Pariza general *Gallièni* svoje «Mémoires», *James W. Gerard*, ameriški poslanik v Berlinu do 1916., je izdal dva zvezka: «Štiri leta v Nemčiji», in «Iz oči v oči s Kaiserizmom». Pierre *Gilliard*, domači učitelj ruskega carjeviča, je izdal svoje spomine z naslovom «Tragična usoda Nikolaja II. in njegove rodbine», Aleksander *Izvolskij*, ruski poslanik v Parizu, svoje visokopomembne «Mémoires», admiral *Jellicoe* de Scapa spomine in strokovno poročilo o svojem delu za obnovo angleškega brodovja; Lee *Meriwether*, ataše ameriškega poslaništva je izdal svoj «Dnevnik 1916 — 1918», ravnotako ameriški poslanik v Carigradu do 1916. Henri *Morgenthau*, ameriška mirovna delegata polkovnik *House* in Charles *Seymont* («Kaj se je zares godilo v Parizu 1918/19.»)

Ali naj naštevamo nešteviline memoare raznih oficirjev, ki so s svojih oklopnic ali torpedovk gledali bitko pri Jutlandu, ali uničenje nemškega brodovja v Magalhaensovem prelivu, ali ki so križarili po Tihem oceanu, ali stražili Sueški prekop, ali letali iz Italije na Dunaj, ali preko Sahare in Palestine, ali ležali v ruskih močvirjih, ali sabotirali ameriške municijske tvornice, špijonirali, lezli pod žičnimi ovirami iz jetniških taborišč, organizirali revolucijo, bili obsojeni, itd? Takšne spomine so pisali in še pišejo Angleži in Američani, Nemci in Lahi, Francozi, Rumuni, Čehi, Avstrijci, Poljaki, Rusi, Grki, Madžari, Portugalci, Kanadijci in Avstralci. Od Jugoslovenov so zastopani *Pivko*, pokojni *Jelene* in *Mallčič* («S krvavih poljan»); med Srbi in Hrvati pa je več emigrantske literature (Franko *Potočnjak*, *Slepčević*, *Ilinković*). Dobrudža, Albanija in Solun žive v narodni pesmi, dostojnega pisca še niso našli.

Daljnje «spomine» je izdal *Asquith*, ki je odgovarjal Bethmann-Hollwegu. Med najlepše spadajo pa «Spomini mojega življenja» *Giolittijevi*, ki je v dveh zvezkih podal zgodovino liberalne Italije zadnjih 30 let. Giolittijevi Spomini so vzor starih klasičnih memoarov, kakršne sta izdala Crispi ali Disraeli in drugi klasični državniki evropskega slovesa. Mnogo pozornosti je tudi vzbudil *neznani pisec* s svojimi spomini iz francoskega glavnega stana med vojno, dalje *Tardieujev* dnevnik o mirovnih pogajanjih in, da ne pozabimo, veliki spomini *Wilsonovi*, dokumentarno delo, s katerim se bodo smeli meriti le že napisani pa še neobjavljeni spomini *Masarykovi*.

Med novejšimi spomini naj še omenimo one grofa *Karolyja*, — madžarska vlada jih je zabranila; in pa v celoti še neobjavljene spomine barona *Borovicenyja*, ki je odlomke prodal angleškim novinam. Opisuje polom Karlovih avantur, Horthyja in slične za nas sedaj manj zanimive zadeve, ter obdolžuje *Brianda*, da je vedel za Karlove restavracijske poizkuse.

Med ženskimi spomini so vzbujali radovednost in zanimanje oni gospe *Margot Asquithove*, in stare kneginje *Pauline Metternichove*, ki je živela v Parizu od izza Napoleona III. do Milleranda in na evropskih dvorih doživela ves veliki prelom dveh dob.

Poplava memoar traja. Morda njena plima še ni dosegla svojega viška. Morda nam dozorevajo tudi jugoslovanski spomini? Iz dobe naših očetov in dedov pripravlja svoje spomine g. *Sukije*. Naj ne bi ostal osamljen in naj bi nam kmalu dal prvi zvezek. Naša doba potrebuje razmišljanja in poglobljenja. Bbl.

Obnovite naročnino!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par

Za „Dopisovanje" in „Ponudbe" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje" in „Ponudbe" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki se plačani v gotovi. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Pouk

V latinščini

in matematiki želi poučevati visokošolec; ev. tudi druge predmete kakega nižje-gimnazijca. — Ponudbe pod šifro „N. G. 2" na upr. „Jutra". 6897

Službe (dobe)

Krojaški pomočnik

dobro izvežban, se sprejme. Janko Rozman, Zgornja Šiška št. 24, Ljubljana VII. 6815

Učenko

zdravo, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, sprejme večja trgovina na deželi. Prednost imajo hčerke železničarjev. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Poštena učenka". 6694

Majar

se sprejme v službo takoj ali pozneje; ožjemu imajo prednost. Plača po dogovoru. — Naslov pove uprava „Jutra". 6634

Dekle

zdravo in pridno, s primerno naobrazbo, se išče k 1 in polletnima otrokoma, ki bi pomagala tudi pri pospravljanju sob, se sprejme takoj. Naslov pove uprava „Jutra". 6695

Službe (iščejo)

Knjigovodja

s trgovsko-eksportno, bančno in tovarniško prakso, vešč Italijanščine, francoščine in angleščine, želi premeniti mesto iz družinskih razlogov le v Ljubljani. — Ponudbe pod „Perfekt 30" na upr. „Jutra". 6546

Kontoristinja

s prakso, vešča vseh pisarniških del, išče službe v mestu ali na deželi, četudi s samo oskrbo. Ponudbe prosi pod „Zanesljiva 3000" na upravo „Jutra". 6372

Dramatičnim odsekom!

Dober rutiniran igralec, z izpitom dram. šole, išče uradniške službe. Prosti čas poveti lahko dramatiki. Ponudbe pod „Agilen 108" na upravo „Jutra". 6870

Kontoristinja

z nekoliko prakse, vešča vseh pisarniških del, išče službo v pisarni ali trgovini kot blagajničarka. — Naslov pove uprava „Jutra". 6880

Koncertna igralka

izvrstna moč, virtuozinja na violino, dirigentinja, išče menja v Jugoslaviji. Naslov: Emilija Schelle, Seerrgasse 5/14.

Lesni manipulant

vešč vseh pisarniških del, slovenščine, nemščine in srbohrv., korespondence, strojepisja, kakor izvozne manipulacije, strokovnjak v trdem lesu, želi premeniti mesto, najraje na kako žago. Cenj. ponudbe pod „Lesna stroka" na upravo „Jutra". 6834

Uradnik

mlajša, agilna in zanesljiva moč, z industrijsko in bančno prakso, želi premeniti službo — Cenjene ponudbe pod šifro „Za-1702" na: Publicitas, d. d., Zagreb, Gundulićeva ulica 11. 6863

Ugodna prilika!

Prodam kompleten, popolnoma dobro ohranjen inventar za trgovino z mešanim blagom in troje izložbenih oken z 8 mm debelimi, 3 m² velikimi šipami. — Naslov pove uprava „Jutra" pod št. 100. 6531

Prodam

Polenovka

namočena, se dobi vsak petek ter tudi med tednom pri tvrdki Fr. Kham, nasproti hotela „Union". 399

Nova obednica

z uro, ki je bila na mariborski razstavi (modernistiran renesančni slog), se pod lastnimi izdelnimi stroški (Din 30.000) proda. — Slika kakor tudi pojasnila v upravi „Jutra" v Mariboru in Ljubljani. 6794

Osebn auto

„Puch", Tip VIII., 30 P. S., nov in še ne rabljen, velike moderne karoserije, se radi selitve po nizki ceni proda. Naslov pove uprava „Jutra". 6740

Temeljne krede

za sobeslikarje in barvarje še nekaj vagonov iz skladišča v Kranjski gori, imam za oddati. A. Janežič, Bled I. 6691

Obleke

od Din 800, površnike od Din 750, iz češkega in pristnega angleškega sukna v velikanski izberi nudi tvrdka J. Maček v Ljubljani, Aleksandrova cesta 12. 6617

Moški površnik

nov, srednje velikosti, prodam za 900 Din. Naslov pove uprava „Jutra". 6519

Žimo

vseh vrst, na veliko in malo, po najnižjih cenah, prodaja Rud. Sever, Gosposvetska c. št. 6. 6189

Salonska garnitura

nova, banja in klavir, se proda po ugodni ceni. — Naslov pove uprava „Jutra". 6883

Moška zimska suknja

se proda za 800 Din. Naslov pove uprava „Jutra". 6885

Dve žimnici

skoraj novi, se prodasta. — Naslov pove uprava „Jutra". 6888

Tri ženske obleke

spomladanske, v najboljšem stanju in poceni naprodaj. Gačnik, Kongresni trg št. 4. 6880

Auto pneumatika

raznih dimenzij, se ceno odda. Žužek, Šodna ulica št. 11 6901

Lahko motorno kolo

1 in pol HP, popolnoma novo, se poceni proda. — O. Žužek, Šodna ulica 11. 6899

Puch-auto

tipa VIII., 3/8 HP, 6 sedežen, malo rabljen, se poceni proda — O. Žužek, Šodna ulica 11. 6897

Lep otroški voziček

se proda po ugodni ceni v Sv. Florijana ulici št. 27/II. 6892

Čebelnjak

popolnoma nov, s panji na deščice, takoj prodam. — Naslov v upravi „Jutra" pod šifro „Čebelnjak". 6868

Skoro nova baraka

pripravna za vsako obrt ali skladišče, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 6752

Drva

odrezki od parket in žage, bukova in brestova, dolga po 25 Din 100 kg, kratka po 30 Din 100 kg in žaganje od trdega lesa po ugodni ceni, oddaja dokler traja zaloga Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 6866

Kupim

Veverične

polhove kože in od vse druge divjačine, kupuje za inozemstvo v vsaki množini D. Zdravič, trg. usnja, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 9. 429

Pozor!

Kupujem po visokih cenah stare obleke, čevlje in perilo. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 6873

Raznovrstne deske

in trame vseh dimenzij, kupim. V prvi vrsti rabim 20 in 25 mm smrekove. — Najnižje ponudbe franko postaja v Sloveniji na upravništvo „Jutra" pod „Dobro blago". Plačilno zakni. 6881

50 vrtnih stolov

dobro ohranjenih, kupim. — Ponudbe pod „Vrtni stoli" na upravo „Jutra". 6270

Bukove hlode I.

od 30 cm naprej, brez grč in ravne, kupim. Dolžina 2·50 do 4·50 m. Cenjene ponudbe pod „Buk. hlodi" na upravo „Jutra". 6902

Kupi se čoln,

Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Čoln". 6894

Kupim:

Javorovih plohov, 50—80 mm 2·50 m naprej — okrogel smrekov in jelkov les, 6 do 8 m dolg — več vagonov desk, 25 mm III 16 cm naprej, 13-15-20 mm III 14 cm naprej, tramov 8/8, 5/7, 4—10 m. Ponudbe pod „Bela" na upr. „Jutra". 6892

Kmetje pridelki

Krompir

zdrav, pobran, jedilni, 1 kg 1·30 Din plačam franko postaja vagon. Oferte na upr. „Jutra" pod „Krompir št." 6664

Nepremičnine

Mlin na 2 tečaja

v dobrem stanju s stanovanjem, se proda za 30.000 Din. Vodna sila dovolj močna. — Kupec se lahko takoj vseli. Pojasnila daje: Alojzij Prah, pletarski mojster, Breg št. 39 pri Celju. 6776

Dve trgovski hiši

blizu glavnega kolodvora, na zelo prometnem kraju, se proda vsled nakupa drugega posestva. Kupcu na razpolago takoj velik lokal. Naslov pove uprava „Jutra". 6713

Enonadstropna hiša

pripravna za trgovino (s steklom brez konkurence), na najbolj prometni točki trga Gor. Radgone, se vsled selitve takoj proda. Cena 175.000 Din. Ponudbe pod „Bodočnost" na upravo „Jutra". 6455

Enonadstropna hiša

z vrtom, pripravna za trgovino, lokal s skladiščem, stanovanjem in veliko kletjo, pripravno tudi za vinskega trgovca, se ugodno proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 6894

V Vrbi na Vrb. jezeru

tik gozda, prodam krasno vilo s 7 sobami, 2 kuhinjama itd. Zraven je tudi 1 joh vrta. Cena primerna. Pismene ponudbe na upr. „Jutra" pod „Vrba-Koroške". 6861

Enodružinska vila

z majhnim vrtom v bližini Celja ali Maribora, se kupi. Pismene ponudbe na upravo „Jutra" pod „Vila". 6857

Pritlična hiša

z vrtom in gospodarskim poslopjem v ljubljanski okolici, se ugodno proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 6844

Pozor, Amerikanci

in trgovci! — Naprodaj je lepa novourejena hiša v Slov. Bistrici tik kolodvora, s 3 stanovanji, hlevom, kletjo, sadnim in zelenjadnim vrtom, obdelane njive in travnik. — Vse zemljišče leži skupaj ter obsega ca. 4 orale. — Naslov pove uprava „Jutra". 6842

Posestvo

z gospodarskim poslopjem, 4 jehe njive in travnik, pri Konjicah, se proda za 110.000 Din. — Naslov pove uprava „Jutra". 6859

Stanovanja

Stanovanje

3 sob, predsobe in velike sobe za služkinjo v sredini mesta, se zamenja z manjšim. — Ponudbe pod „Zamenjava" na upravo „Jutra". 6768

Stanovanje

v novi hiši, 2 sobi in kuhinja, se vzame takoj v najem. Plačam dobro. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Dobro plačilo". 6671

Prazno sobo

išče mlad zakonski par brez otrok, s souporabo kuhinje v sredini mesta. Pismene ponudbe na upravo „Jutra" pod „April 905". 6610

Sobo s hrano

event. s klavirjem, išče gospodična. Naslov pove upr. „Jutra". 6877

Na stanovanje

event. samo na hrano, se sprejme takoj gospod. — Naslov pove uprava „Jutra". 1881

Opremljeno sobo

oddam gospodu. — Vizjak, Resljeva cesta 27/I. 6829

Letovišče.

1—2 sobi z uporabo kuhinje, se išče za več tednov v okolici Celja, najraje ob južni železnici. Ponudbe pod „Tri osebe" na upravo „Jutra". 6830

Lepa soba

z dvema posteljama, elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom, event. s hrano, se takoj odda. — Naslov pove uprava „Jutra". 6876

Večjo ali manjšo sobo

prazno ali opremljeno, oddam takoj v sredini mesta. Naslov pove uprava „Jutra". 6855

Prazno sobico

iščem; plačam za več mesecev naprej. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Plačam za več mesecev". 6860

Opremljeno sobo

išče mlad uradnik za takoj. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Miren". 6858

Opremljena soba

se takoj odda solidnemu gospodu. — Pojasnila daje: Marija Lamovšek, Zrinjska c. št. 5, pritličje. 6853

Lepo stanovanje

na deželi, obstoječe iz treh sob z elektr. razsvetljavo, vodovodom in vrtom, pol ure z vlakom od Ljubljane — se zamenja s stanovanjem v Ljubljani. Cenjene ponudbe pod „Stanovanje I." na upr. „Jutra". 6849

Snažna soba

se odda solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra". 6833

Lepa soba

prazna ali opremljena, se odda v novi hiši. Istotam se sprejmeta 2 gospoda ali gospodični na dobro hrano. — Naslov pove uprava „Jutra". 6862

Lokali

Lokal

z opravo za trgovino s špecerijskim blagom v bližini mesta, se odda, ozir. proda takoj po ugodni ceni. — Naslov pove uprava „Jutra". 6709

Suh, svetel prostor

iščem za delavnico v velikosti 100—120 m², po možnosti v sredini mesta. Cenj. ponudbe pod „Dobra plača". 6605

Gostilna s koncesijo

se vzame v najem v mestu ali okolici. — Najemnina postranska stvar. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Dobro idoča". 6507

Klet

prostorna in svetla, pripravna za delavnico ali skladišče, event. porabna tudi za bivanje, se odda. — Naslov pove uprava „Jutra". 6832

Dopisovanje

Mlada živah. gospodična

iz boljše rodbine, želi resnega znanja, najraje z boljšim trgovcem ali akademsko naobraženim gospodom od 26 do 30 let strim. Dopise pod „Gorenjska Mina" na upravo „Jutra". 6852

Kapital

Lepa priložnost

se nudi gospodom inženjirjem, stavbenikom in kapitalistom, z nakupom novega podjetja. Pismena vprašanja z znamko za odgovor na naslov: Drago Krepek, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48/I. 6851

Glasba

Zaloga klavirjev

in pianinov, najboljših tovarn Bösendorfer, Czapka, Barbar, Schweighofer, Original Stingl itd. Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5. 514

Pianino

ali klavir, dobro ohranjen, boljše tvrdke, kupim. — Ponudbe s točnim opisom notranje konstrukcije in zadnjo ceno, Naslov pove uprava „Jutra". 6675

Klavir se poučuje

tudi začetnike. Cena zmerna. Naslov pove uprava „Jutra". 6878

Izgubljeno

Izgubila je

revna ženska na kolodvoru rdečkasto listnico z vsoto K 7000. Pošten najditelj naj jo odda na naslov: Franc Janer, pletarski mojster, Dolsko, p. Dol pri Ljubljani. 6854

Za Veliko noč

so ravnokar došli

damski in dekliški slamniki

po najnižjih cenah. Prevzemam tudi vsa popravila.

Minka Horvat

modistka 651/a

Ljubljana, Stari trg 21.

Čitajte pesniški zbirki

Fr. Zbašnik

PESMI

Vez. 11 Din, broš. 15 Din, pošt. 1·50 Din

A. Debeljak

Solnce in sence

Vez. 13 Din, broš. 9 Din, pošt. 1·25 Din

Naročite pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Sodna dražba konkurzne mase

t. j. manufakturnega blaga, trikotaž, predvsem pa velikih partij posteljnih batiranih odej ter vsega inventarja se prične **dne 9. aprila 1924 ob 9. uri dopoldne** ter nadaljuje prihodnje dni v skladišču **v Ljubljani, Mestni trg štev. 25, I. nadstropje.**

Prodajalo se bo proti gotovini. Inventurni zapisnik je na vpogled v pisarni konkurznega upravitelja **dr. Iva Benkoviča**, odvetnika v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6. 1354/a

Pravi Erenyi **DIANA** francoski vinski cvet (žganje)

uporabljana redno za čiščenje ust, obvarujo obolenja na kataru in influenci.

Dobi se povsod! Pazite na ime „Diana".

Mala steklenica . . . . . Din 9·—
Srednja „ . . . . . „ 24·—
Velika „ . . . . . „ 48·—

Glavno zastopništvo in zaloga: **Jugopharmacija, d. d., Diana-oddelek, Zagreb, Prilaz 12.**

4/5a II

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOBJE

18

Sledil je nov daljši molk, ki ni značil manj kakor misel: V onih dveh urah, dokler je brigadir Mazeroux spal, si tudi ti imel materijalno možnost, da si odpri vrata in obema Fauvilloma zavdal.

Zasliševanje se je torej razvijalo, kakor je Perenna pričakoval, in krog okoli njega se je vedno bolj zoževal.

«Za vraga,» si je mislil, «če si nedolžen, se včasih težje zagovarjaš, kakor če si kriv. Levo in desno krilo ste že popustili. Radoveden sem, če bo mogel center odoleti.»

Po kratkem posvetovanju s preiskovalnim sodnikom vpraša Desmalions iznova: «Ko je sinoči gospod Fauville odprl železno blagajno v vaši in brigadirjevi prisotnosti..., kaj je takrat bilo v blagajni?»

«Dve plasti papirja nad kupom načrtov in sredi tega papirja zvezek, omotan v sivo platno. Ta zvezek je izginil.»

«Vi se tega papirja niste dotaknili?»

»Niti blagajne!» gospod prefekt. «Mislim, da vam je brigadir Mazeroux referiral tudi, da me je držal daleč od teh predmetov.

«Vi torej sploh niste prišli v kontakt z blagajno?»

«Nikakor!»

Desmalions pogleda preiskovalnega sodnika in skloni glavo.

Če bi Perenna že ne imel gotovosti, da se bo sedaj nastavila past, bi se mogel o tem prepričati s kratkim pogledom na Mazerouxa, ki je bil ves zelen. Desmalions nadaljuje:

«Vi, gospod, ste že imeli priliko, da ste se bavili s policijskimi preiskavami. Vprašanje, katero bom sedaj stavil, je torej stavljeno staremu poklicnemu policijskemu funkcionarju.»

«Odgovarjal bom po najboljši moči, gospod prefekt.»

«Evo: vzemite slučaj, da najdete sedaj v tej blagajni kakršenkoli predmet, n. pr. dragulj, briljant, izluščen iz kravatne igle in vzemimo, da ni prav nobenega dvoma, da je padel ta briljant iz kravatne igle osebi, katero poznamo in katera se je vso noč nahajala tukaj v palači, kaj mislite, kj bi pomenila skladnost teh dejstev?»

«Smo že tukaj,» si misli Perenna, «evo pasti. Jasno je, da so našli kakšnega vraga v blagajni in si domišljujejo, da so našli kaj mojega. Dobro. Treba si je pa v tem primeru tudi misliti, ker se jaz blagajne nisem dotaknil, da mi je kdo kaj ukradel in dotično reč podtaknil v blagajno, da kompromitira mene. To je pa zopet nemogoče, ker se jaz bavim s to zadevo šele od sinoči in dvomim, da bi kdorkoli mogel v tako kratkem času pripraviti proti meni tako zamotano intrigo. Zato...»

Policijski prefekt prekine to premišljevanje s ponovljenim vprašanjem: «Torej, kakšno bi bilo vaše mnenje?»

«Gospod prefekt, ne dá se tajiti relacija med prisotnostjo dotične osebe in med storjenim zločinom, ali najmanj bi bil upravičen sum.»

«Mi imamo torej pravico, da osumimo dotično osebo.»

«Da.»

«To je torej vaše mnenje.»

«Brez vsakega dvoma!»

Desmalions vzame iz žepa papirnat omot, ga odpre in vzame iz njega z dvema prstoma majhen turkiz in ga pokaže:

«Evo, ta turkiz smo našli v blagajni. Ta turkiz spada brez dvoma k prstanu na vašem prstancu.»

Don Luisa pograbi strašna jeza. Skozi stisnjene zobe zamrmra:

«Vragovi, priznati moram, da so presneto prefrigani. Toda ne, ne morem še verjeti...»

Ogleda si svoj prstan, ki je v sredini imel velik turkiz, obdan s krogom majhnih bledomodrih turkizov. Med njimi pa eden manjka. Tisti, ki se nahaja v rokah Desmalionsovih, se popolnoma sklada s praznim mestom.

Prefekt iznova vpraša: «No, kaj mislite?»

«Pravim, da spada ta turkiz v moj prstan, ta prstan pa mi je svoj čas daroval Kozma Mornington, ko sem mu prvikrat rešil življenje.»

«Torej sva istega mnenja?»

«Da, gospod prefekt, istega.»

Don Luis prične korakati po sobi gori in doli in premišljuje. Ker stopijo agenti k raznim vratom in oknu, razvidi iz teh kretenj, da je njegova aretacija že v naprej sklenjena. Samo še prefektova beseda in brigadir Mazeroux sam bi ga prijel. Pogleda ga, Mazeroux pa zmigne z rameni, kakor da bi hotel reči: «Zakaj, vraga, čakate z odločilno besedo? Sedaj je pripraven trenutek, da imenujete pravega krivca.» Don Luis se zasmeje.

«Kaj je,» vpraša prefekt v tonu, iz katerega se ne čuje niti sled one vljudnosti in nehotene simpatije, s katero je pričel zasliševanje.

«Je..., je...»

Perenna pograbi stolico, jo z veliko močjo zaobrne, sede in mirno pravi: «Pomenimo se.»

To besedo je izgovoril s toliko odločnostjo, da zamrmra prefekt začudeno, «Ne razumem prav...»

«Takoj boste razumeli, gospod prefekt.»

Počasi, toda jasno izgovarjaje pravi Perenna in naglaša vsak zlog:

«Gospod prefekt, položaj je jasen. Sinoči ste mi sami dali dovoljenje, ki zelo obremenjuje vašo lastno odgovornost. Zato potrebujete za vsako ceno krivca takoj in brez odloga. Zato naj bom tisti krivec jaz. Obtožuje me moja prisotnost, dalje dejstvo, da so bila vrata od znotraj zaprta, in končno dejstvo, da je brigadir Mazeroux spal do odkritja zločina. Te podrobnosti so resne. To moram priznati. K temu pride še strašni sum, da sem baš jaz imel ves interes na smrti Fauvilla in njegovega sina, kajti čim izgineta ta dva Morningtonova dediča, pripade dvesto milijonov meni. Prav. Ne preostane mi torej nič drugega, kakor da vam sledim v zapor... ali pa...»

«Ali pa?»

«Ali pa, da vam izročim pravega krivca.»

Policijski prefekt se ironično nasmehlja, potegne uro, pogleda nanjo in suho odvrne: «Pričakujem vašega razkritja.»

«Potrebujem zato največ eno uro,» pravi Perenna. «Seveda, če mi pustite povsem svobodne roke. Mislim pa, da je istina vredna ene ure potrpljenja.»

«Čakam,» ponovi prefekt.

«Brigadir Mazeroux, storite mi uslugo in javite stražaju Silvestru, da ga gospod policijski prefekt tukaj pričakuje.»

Desmalions prikima, Mazeroux odide, don Luis pa pojasnjuje:

Darujte, da rešimo sokolski Tabor!

PALMA

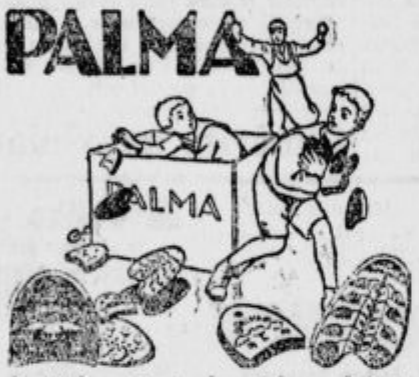

kavčuk pete in kavčuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so isti trpežni, poceni in jih je prijetno nositi. 722/a

Prodajo se štiri stavbene parcele

v skupni izmeri 3256 m². Prodajo se posamezno ali skupno. Poizve se pri lastniku **Antonu Kramarju** ali pri gosp. **Jožetu Seidlu, Ljubljana 7, Celovška cesta 2.** 1571/a

1575/a

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, sestra, teta in svakinja, gospodična

Fanči Petkovšek

dne 31. marca v 21. letu starosti, zadeta od zločinske roke, preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek ob 14. uri popoldne iz mrtvašnice Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi ji lahka zemljica!

Ljubljana-Idrija, dne 1. aprila 1924.

Žalujoči rodbini:

Petkovšek - Rejc.

1577/a

Gradbeno podjetje G. Tönnies, dr. z o. z. v Ljubljani javlja žalostno vest, da je njega dolgoletni sotrudnik, stavbeni vodja, gospod

Josip Jakusch

dne 2. t. m. po daljšem bolehanju preminul.

Vrlemu možu in strokovnjaku ohranimo trajen spomin.

V Ljubljani, dne 2. aprila 1924.

Prva preoblikovalnica damskih slamnikov in moških klobukov

Barborič & Završan

LJUBLJANA

Mestni trg 7

Izdeluje po najnovejših modelih. 811/a

Velika zaloga damskih slamnikov, praznih, nakitenih, in raznovrstnega nakita.

Dobro obrt

si lahko takoj vsak ustanovi doma v svojem kraju. Za začetek zadostuje kapital 6 do 7 tisoč kron. Pošljite za pojasnilo v pismu znamko za 2 Din in svoj naslov pod „Dobra obrt“ na upr. «Jutra» v Ljubljani. 1239/a

Diesel-motor

12 PS 1568/a

skoraj nov, malo rabljen, se jako ugodno proda.

Interesenti naj se pismenim potom obrnejo na tvrdko „ZORA“, Ljubljana, Kralja Petra trg 2.

Najceneje

edino iz Trboveljskega revirja

PREMOG

večje in male množine tudi

v vrečah

dostavlja na dom.

Naročila sprejema:

H. Petrič,

Gosposvetska cesta 16/I.

I Telefon 343. 466/a

B. S. A. Motocikli dospeli

v ocenilni vožnji

Pariz - Nizza

so si priborili

2, 3/4 HP. 1 cilinder, **Zlato medaljo**

3 1/2 HP. 1 cilinder, **Zlato medaljo**

B. S. A. Team: **Pierre-Bermond - Pokal**

Generalno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo 1321-a

Jugo-Auto

Ljubljana, Dunajska cesta 36

Obleke

in moderni površniki

po zelo nizkih cenah

v oblačilni industriji

A. KUNC

Ljubljana, Gosposka ul. 7

Naznanilo preselitve.

Družba „ZORA“ v Ljubljani

obvešča svoje p. n. odjemalce,

da se je preselila s 1. aprilom 1924

iz dosedanjih pisarniških prostorov na Dunajski cesti št. 33 (pri «Balkanu») v nove lokale na

Kralja Petra trg št. 2

(pritličje), nasproti sodnije, kjer sprejema celodnevno naročila.

Telefon št. 534. Skladišče se nahaja pa na

Martinovi cesti št. 32

med Kolinsko tovarno in tovarno za klej, kamor naj izvolijo p. n. odjemalci pošiljati svoje voznike po blago ali pa vračati prazno posodo.

Cenjenim odjemalcem se najtopleje priporočamo za nadaljnjo naklonjenost in podelitev naročil z zagotovilom najsolidnejše postrežbe.

ZALOGA KLAVIRJEV IN PIANINOV

najboljših tovarn Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Schweighofer, Original Stingl itd.

Jerica Hubad, roj. Dolenc

2 LJUBLJANA, Hilšerjeva ulica št. 5.

Pozor lastniki kino-gledališč

Čuvajte se slabih aparatov in nadomestkov, ki jih je mnogo. Vsak aparat, ki v resnici ni posnetek in ki je popolnoma vreden, kakor tudi vse sestavine imajo zgorajšnjo zaščitno znamko in samo za te jamčimo in sprejemamo iste v popravilo. Stroji kakor tudi posamezni sestavni deli brez te zaščitne znamke so ponaredbe nižje vrste.

Glavno zastopništvo **Krupp-Ernemann-Kino-Werke G. m. b. H. Dresden** za vso državo SHS.

„Kinematik“

ZAGREB, Marovska ul. 10

Telefon 26—46 1259a

Priporočamo knjigo:

Stojanovič R., Kumanovska bitka.

Popis bitke in njen pomen z dvema zemljevidoma. Knjiga velja s poštnino vred Din 31·— ter se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Vse hiti

v modno trgovino, Mestni trg 19

A. Šinkovic nasl. K. Soss

kjer se vrši do konca tega meseca

=inventurna prodaja=

Posebno ugodno nakupite: kožuhovino, perilo za dame, gospode, deco. Pletene jopice, trikotažo. Predpasnike, nogavice, rokavice. Svilo vseh vrst, kravate naramnice itd.

Zunajna naročila poštno obratno

Oblastveno dovoljena popolna RAZPRODAJA

oddelka za pletenine, trikotažo in perilo.

Dovoljujemo si cenjene odjemalce opozoriti, da se nahajajo v zalogi še večje množine različnega blaga kakor:

Za DAME: perilo, bluze, predpasniki, nogavice in rokavice.

Za GOSPODE: triko perilo, sviterji, srajce, ovratniki, naramnice, nogavice, rokavice, gamaše in dokolenice.

Za otroke in dojenčke: perilo, osobito znamke „Tetra“, patentno nogavice, sviterji, čepice in dr.

Brisače, različna galanterija in kozmetika

Vse to blago razprodajamo pod tržnimi cenami, samo dotlej, dokler traja zaloga. 702a

A. & E. SKABERNE, Ljubljana, Mestni trg 10.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja 127

premog iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

NASLOV: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D., V LJUBLJANI Miklošičeva cesta štev. 15/II.